

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Nisan 2022

Son Güncelleme Tarihi: 26.05.2022

Not: Sunumda yer verilen veri, görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup sadece bilgi amaçlıdır.

A- MAKROEKONOMİK GELİŞMELER.....	3
B- MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM.....	21
C- DIŞ TİCARETTE GELİŞMELER	28
1) MAL TİCARETİ.....	29
2) ULUSLARARASI HİZMET TİCARETİ.....	41
D- YATIRIM ORTAMI	52
E- SERBEST BÖLGELER.....	58
F- İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU ve ÇOK TARAFLI TİCARET	64

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

A-MAKROEKONOMİK GELİŞMELER

Temel Ekonomik Göstergeler

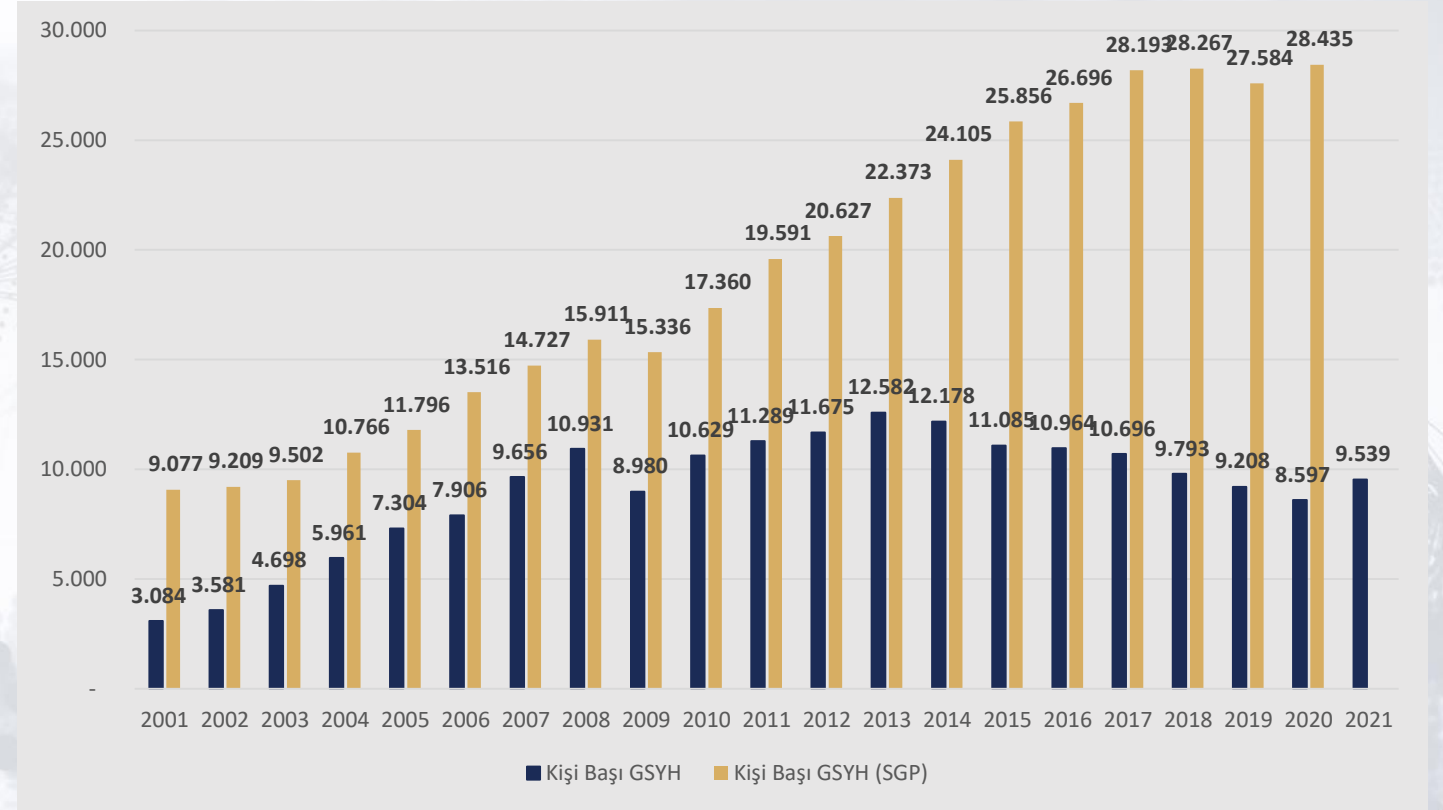
	2000	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
GSYH ARTIŞI, 2009 Fiyatlarıyla, %	6,9	8,4	6,1	3,3	7,5	3,0	0,9	1,8	11,0
GSYH, Cari Fiyatlarla, Milyar TL	171	1.168	2.351	2.627	3.134	3.759	4.318	5.047	7209
GSYH, Cari Fiyatlarla, Milyar \$	273	777,5	867	869	859	797	760,4	716,9	802,7
NÜFUS, Bin Kişi	64.729	73.723	78.741	79.815	80.810	82.003	83.155	83.614	84.680
KİŞİ BAŞINA GSYH, Cari Fiyatlarla, \$	4.249	10.629	11.085	10.964	10.696	9.793	9.208	8.597	9.539
İHRACAT (GTS, F.O.B.), Milyon \$	-	-	151	149,2	164,5	177,2	180,8	169,6	225,3
İHRACAT(GTS)/GSYH,%	-	-	17,4	17,2	19,1	22,2	23,8	23,7	28,1
İTHALAT (GTS, C.I.F.), Milyon \$	-	-	213,6	202,2	238,7	231,2	210,3	219,5	271,4
İTHALAT(GTS)/GSYH, %	-	-	24,6	23,3	27,8	29,0	27,7	30,6	33,8
İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI (% GTS)	-	-	70,7	73,8	68,9	76,6	86	77,3	83
SEYAHAT GELİRLERİ, Milyar \$	7,6	22,6	26,6	18,7	22,5	25,2	29,8	10,2	20,8
DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR (GİRİŞ), Milyar \$	1	9,1	19,3	13,8	11	12,5	9,6	7,8	14,1
CARİ İŞLEMLER DENGESİ/GSYH, %	-3,6	-5,7	-3,2	-3,1	-4,8	-2,7	0,7	-5,0	-1,9
İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI, %		46,5	51,3	52	52,8	53,2	53	49,3	51,4
İŞSİZLİK ORANI, %		11,1	10,3	10,9	10,9	11	13,7	13,2	12,0
İSTİHDAM ORANI, %		41,3	46	46,3	47,1	47,4	45,7	42,8	45,2
TÜFE, (On iki aylık ortalamalara göre değişim) (%)		8,6	7,7	7,8	11,1	16,3	15,2	12,28	19,6

Kaynak: TÜİK, TCMB

- Kişi başı Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH), 2021 yılında, 2002 yılına göre yaklaşık 2,6 katına çıkarak 3.608 dolardan 9.539 dolara yükselmiştir.
- Satın Alma Gücü Paritesi (SGP) geçici verilere göre, 2020'de kişi başı GSYH, 28.435 dolar olmuştur.

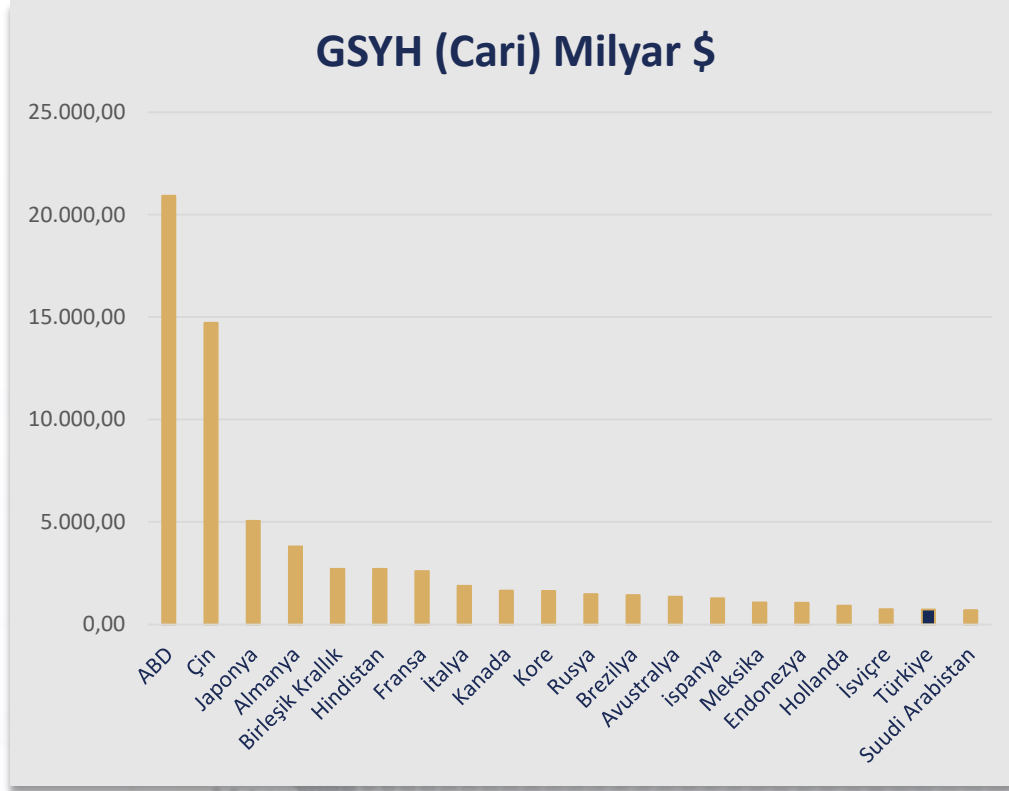
Kişi Başına Düşen GSYH, ABD Doları

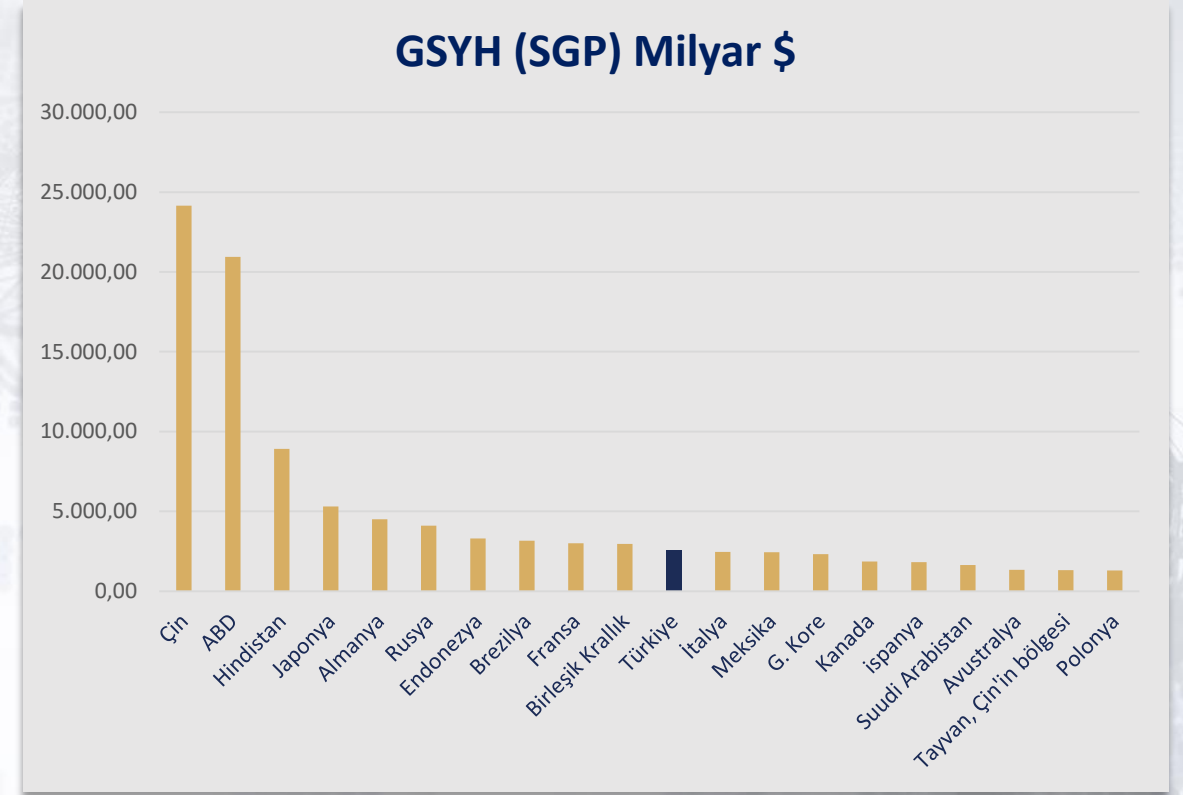
Kaynak: TÜİK

Dünya'nın En Büyük 20 Ekonomisi
(Cari ve Satın Alma Gücü Paritesine (SGP) Göre GSYH)

Kaynak: IMF

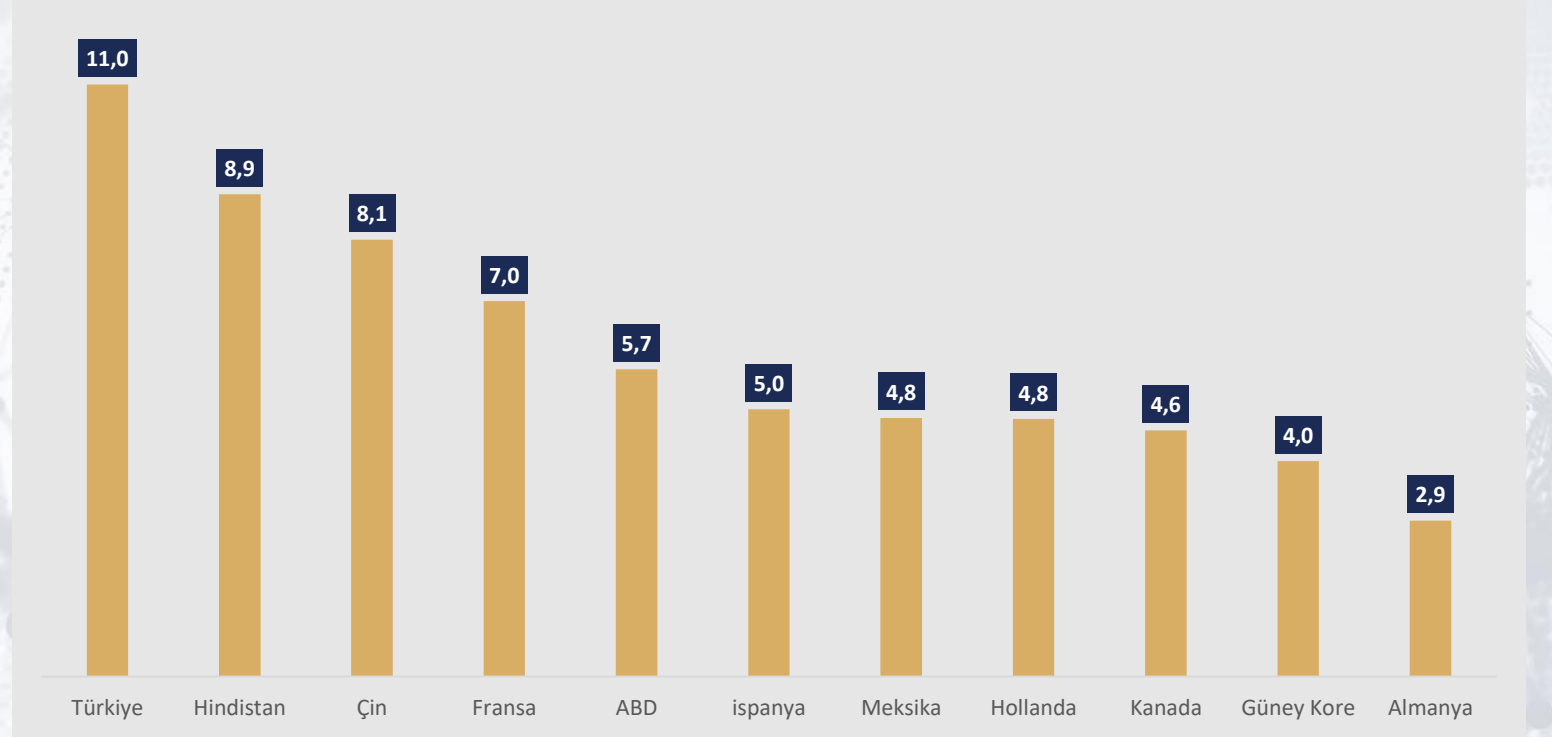
Kaynak: IMF

- 2020 yılı itibarıyla satın alma gücü paritesine (SGP) göre GSYH sıralamasında Türkiye, Dünya'nın 11., Avrupa'nın 4. büyük ekonomisidir. www.ticaret.gov.tr

- Türkiye ekonomisi 2021 yılında %11,0 oranında büyümüştür.

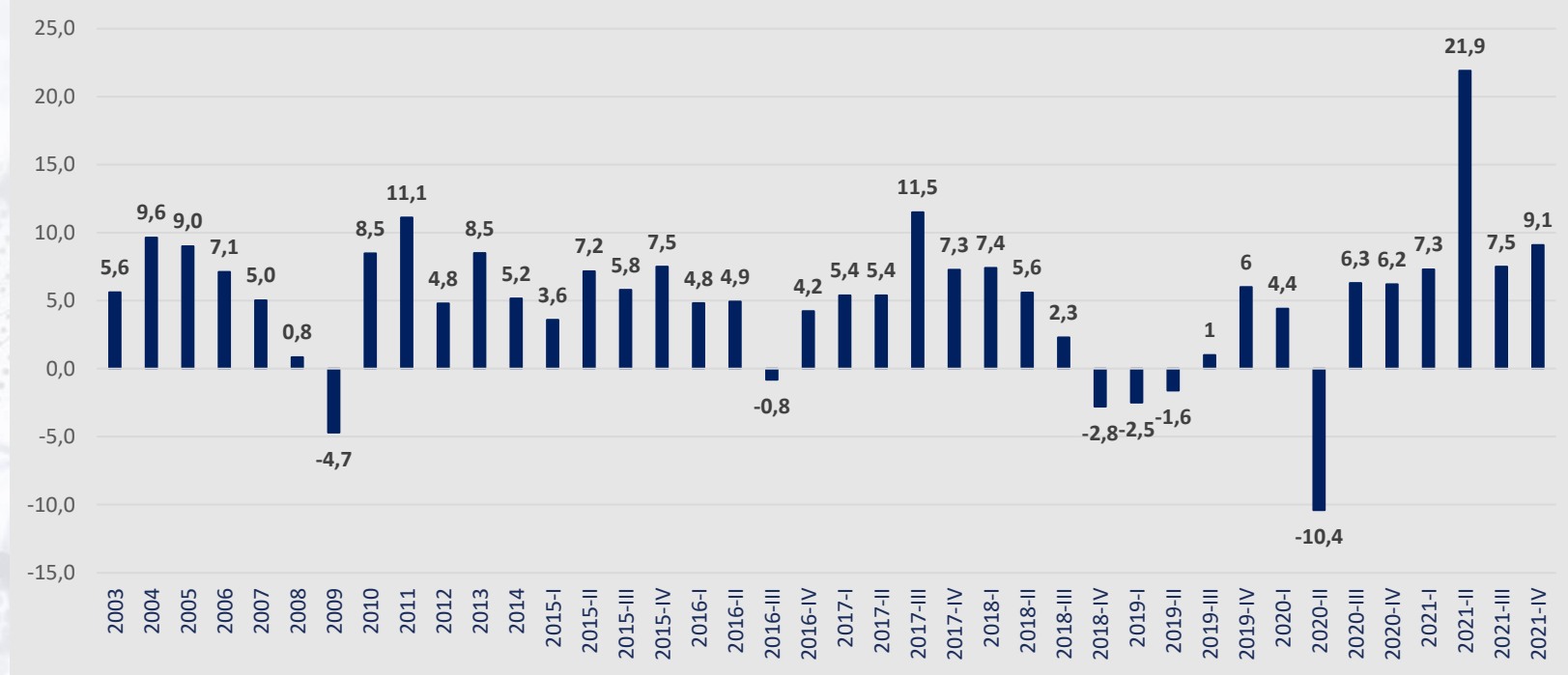
Başlıca Bölgeler ve Ülkeler İtibarıyla GSYH Değişimleri (%) (2021)

Dönemler İtibarıyla GSYH Büyüme Oranları (%)

- Türkiye ekonomisi 2021 yılının dördüncü çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %9,1 oranında büyümüştür. Böylece 2021 yılında bir önceki yıla göre %11,0 büyümüştür.
- 2003-2021 döneminde ise Türkiye ekonomisinde yıllık ortalama %5,5 oranında büyüme kaydedilmiştir.

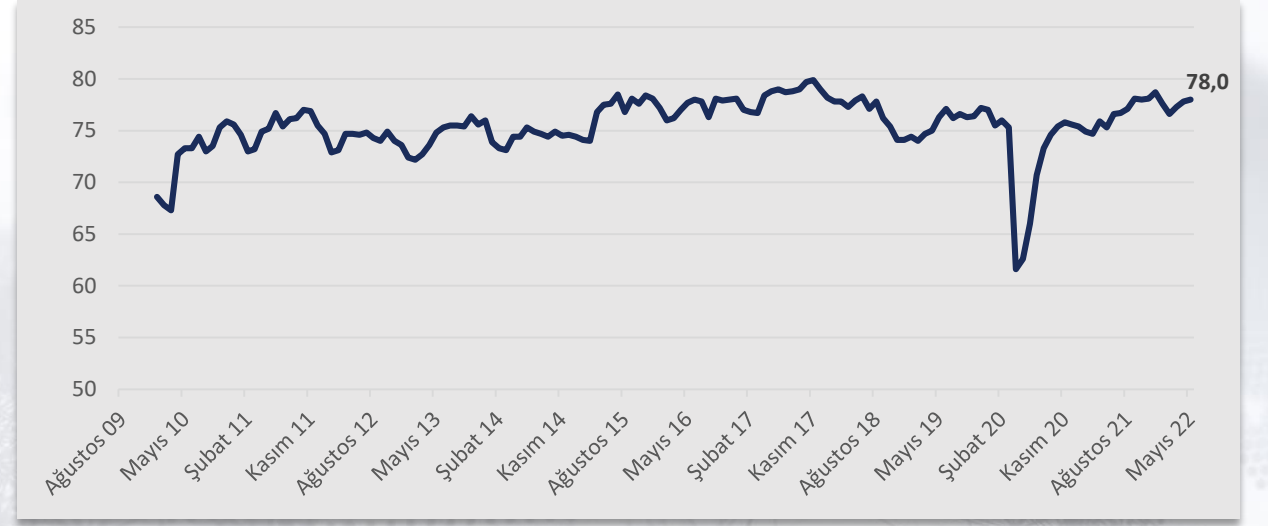
Yıllık Artışlar

➤ 2022 yılı Mayıs ayında, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı; yıllık bazda 3,6 puan artış, aylık bazda ise 0,3 puan artışla %78,0 seviyesinde gerçekleşmiştir.

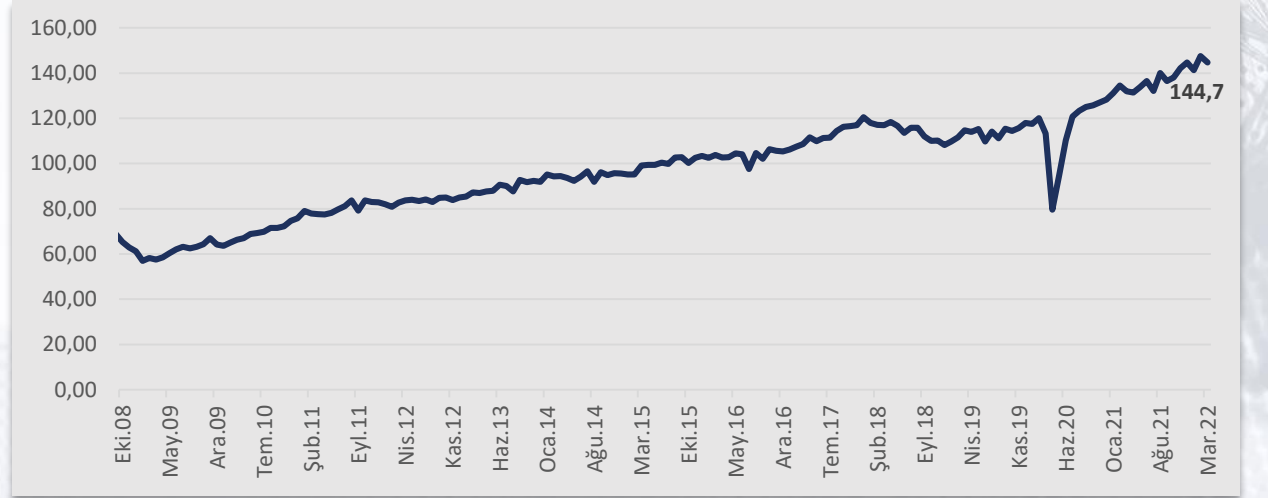
➤ Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi endeksinde Mart ayında bir önceki aya göre %1,8 oranında azalış görülürken, takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksinde ise bir önceki yılın aynı ayına göre %9,6 oranında artış gerçekleşmiştir.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)

Kaynak: TCMB

Sanayi Üretim Endeksi*

Kaynak: TÜİK

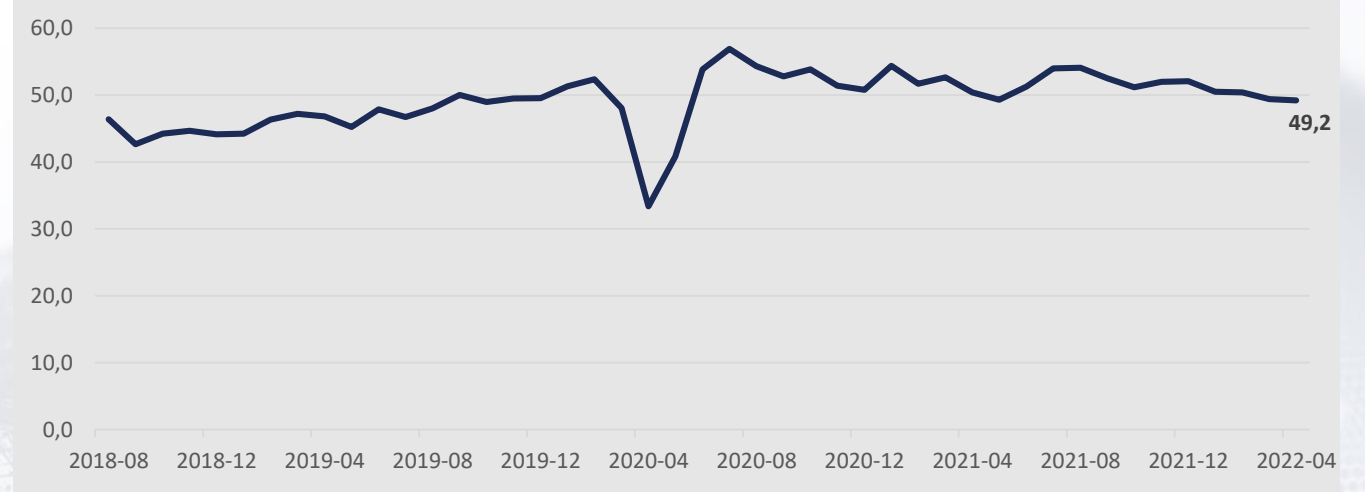
*Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış Endeks (2015=100)

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

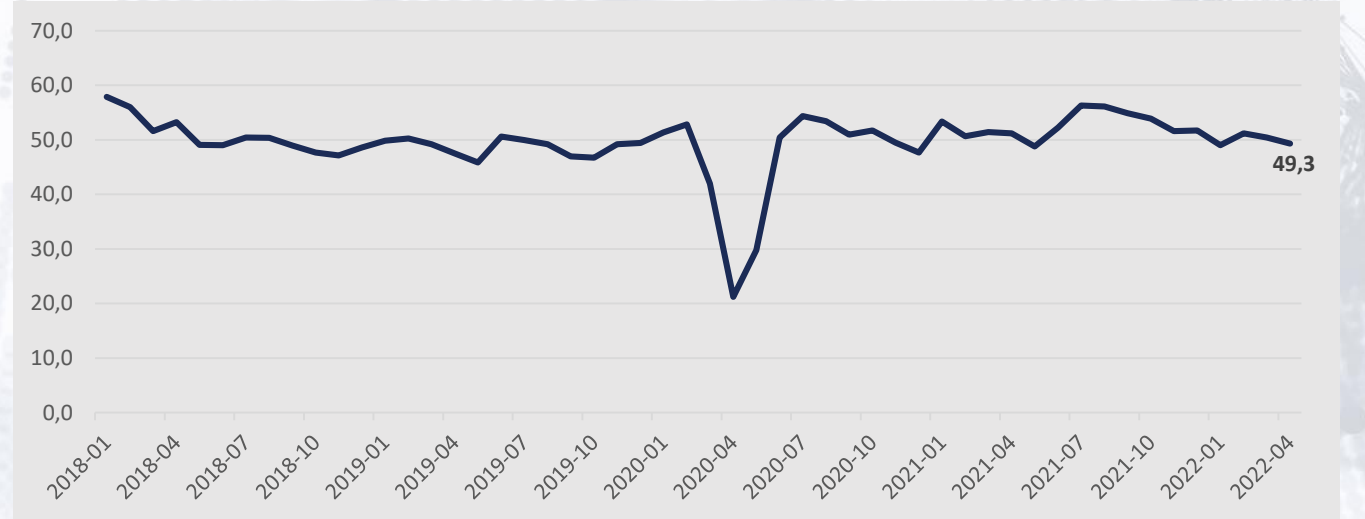
MAKROEKONOMİK GELİŞMELER

Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)

- PMI, 2022 yılı Nisan ayında 49,2 olarak gerçekleşmiştir.
- Yeni ihracat siparişleri endeksi Nisan ayında 49,3 olarak gerçekleşmiştir.

Yeni İhracat Siparişleri Endeksi

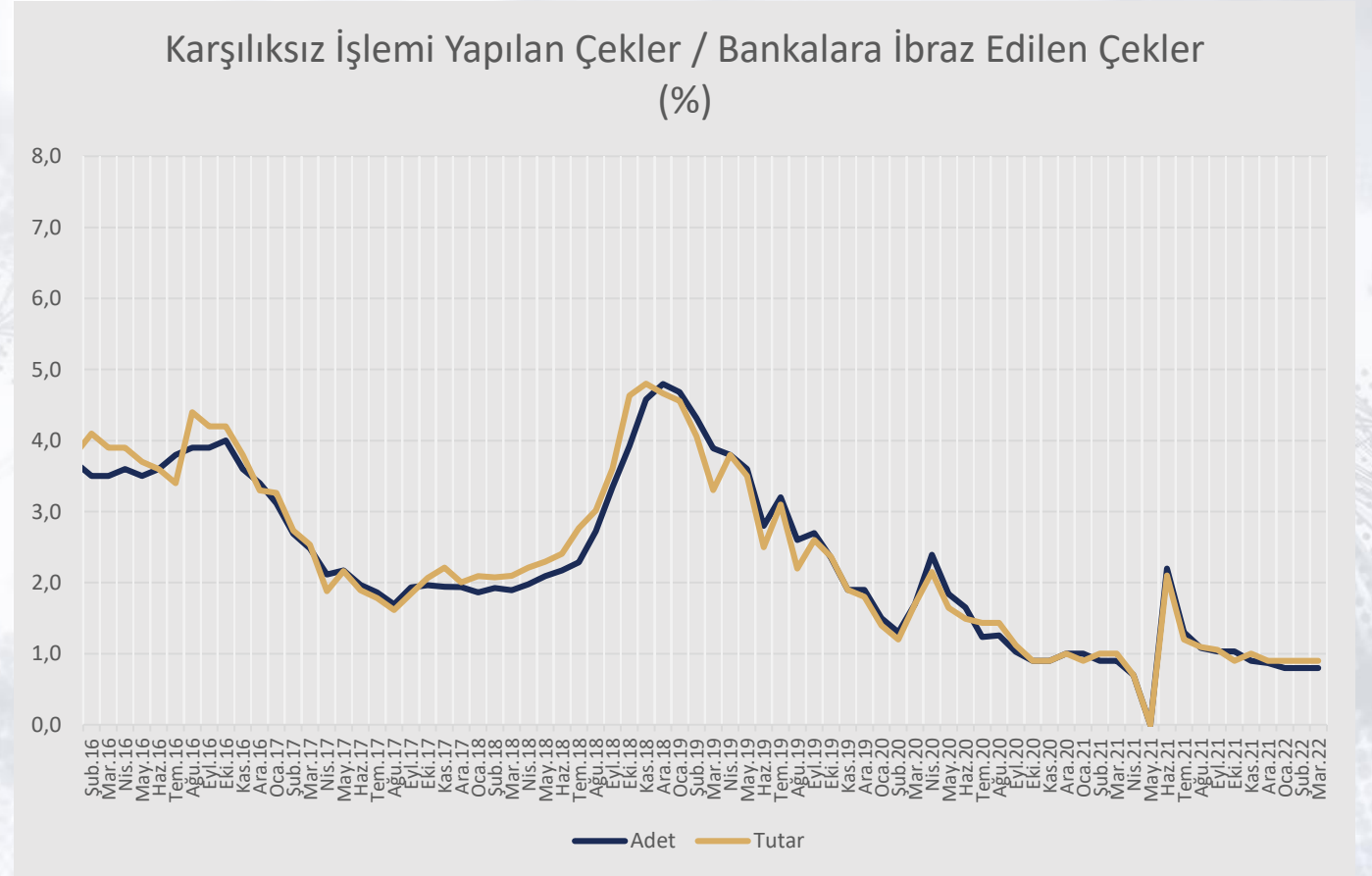
Kaynak: Markit Economics

* Endeks değerinin 50'nin üzerinde olması artışı, altında olması düşüşü göstermektedir.

Karşılıksız Çek Oranları

- 2022 yılı Mart ayında bir önceki aya göre “karşılıksız” işlemi yapılan çek adedinin bankalara ibraz edilen çekler içerisindeki oranında ve “karşılıksız” işlemi yapılan çeklerin tutar olarak toplam içerisindeki oranında değişiklik yaşanmamıştır.

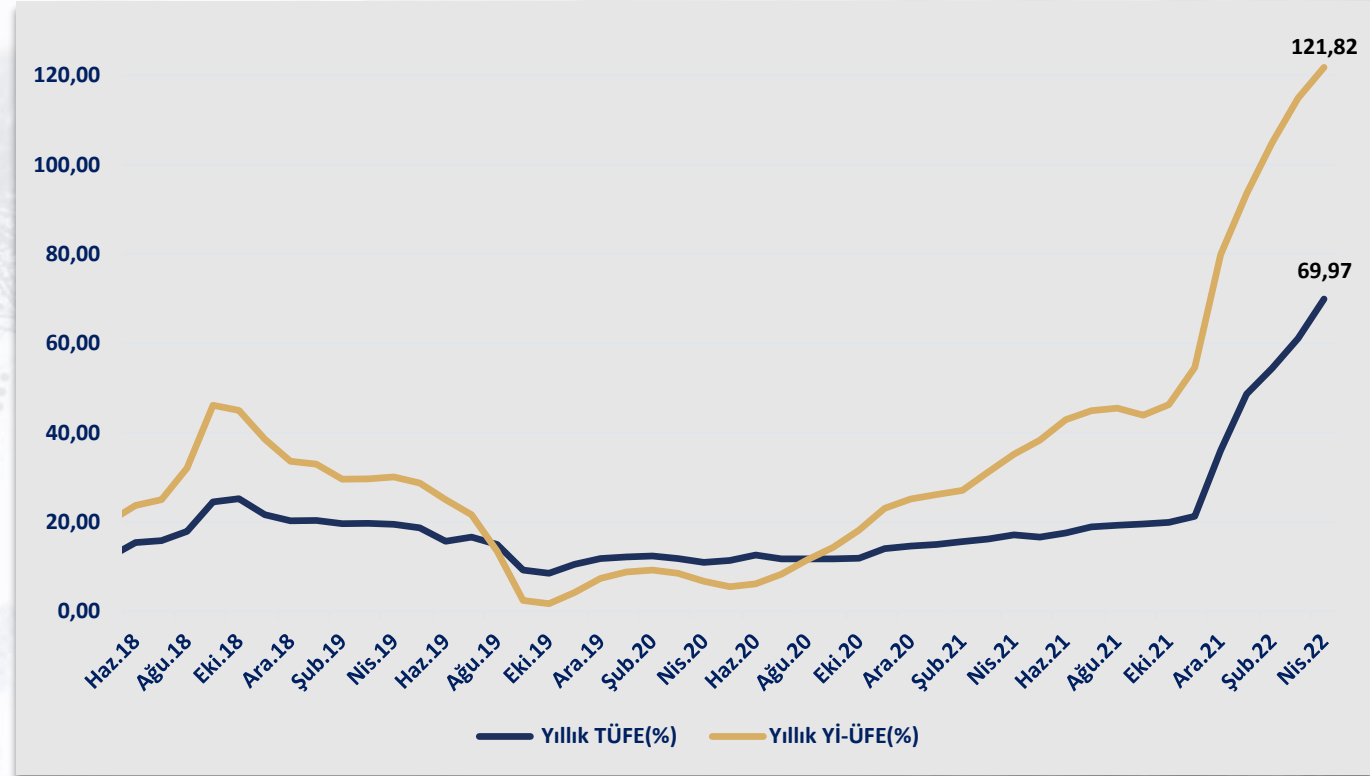

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

- 2022 yılı Nisan ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, TÜFE'de %69,97 oranında, Yİ-ÜFE'de ise %121,82 oranında artış gerçekleşmiştir.

Enflasyondaki Gelişmeler*

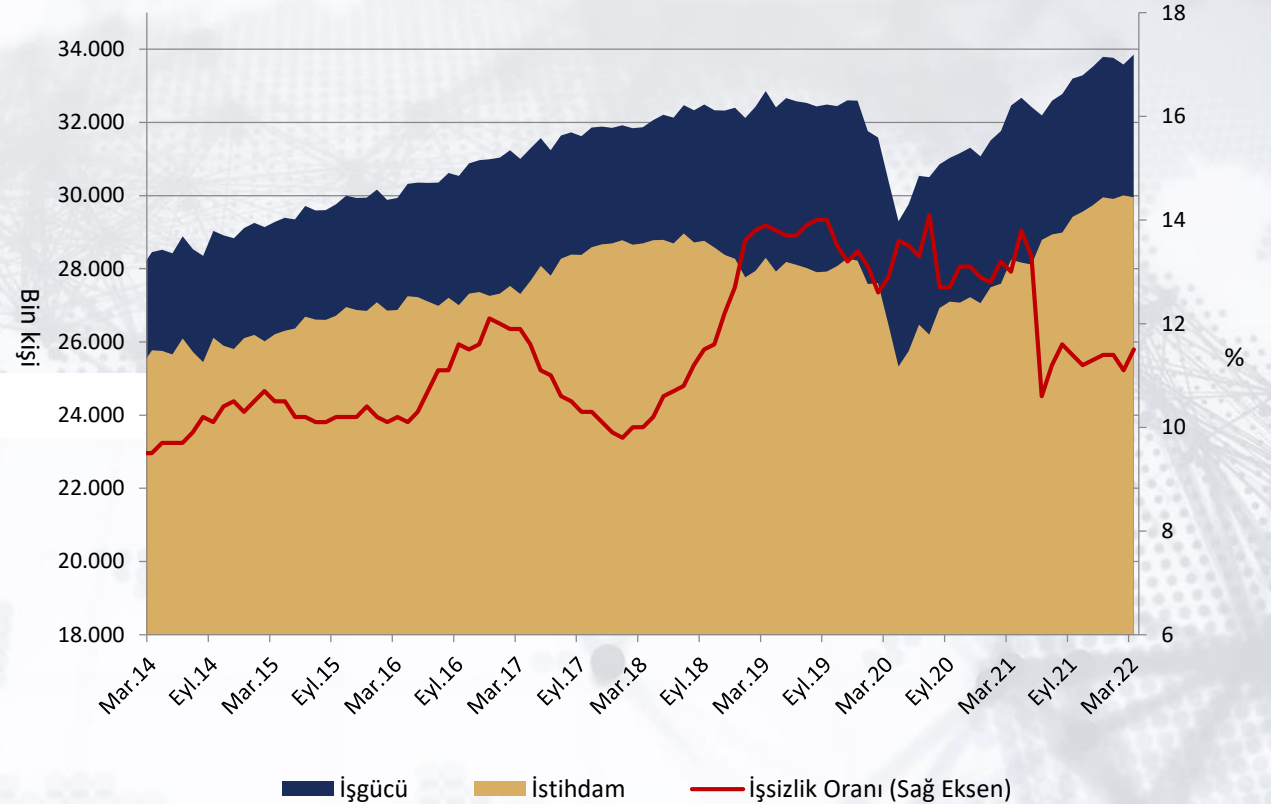
Kaynak: TÜİK

*Endeks (2003=100)

İşgücü Piyasasındaki Gelişmeler

- Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı 2021 Mart ayında bir önceki aya göre 0,4 puanlık artış ile %11,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.
- Mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı ABD'de %3,6 (Nisan), AB(27)'de %6,2 (Mart), Avro Bölgesi'nde %6,8 (Mart), Almanya'da %5,0 (Mart), Fransa'da %7,3 (Mart) ve İtalya'da %8,3 (Mart) düzeyinde bulunmaktadır.

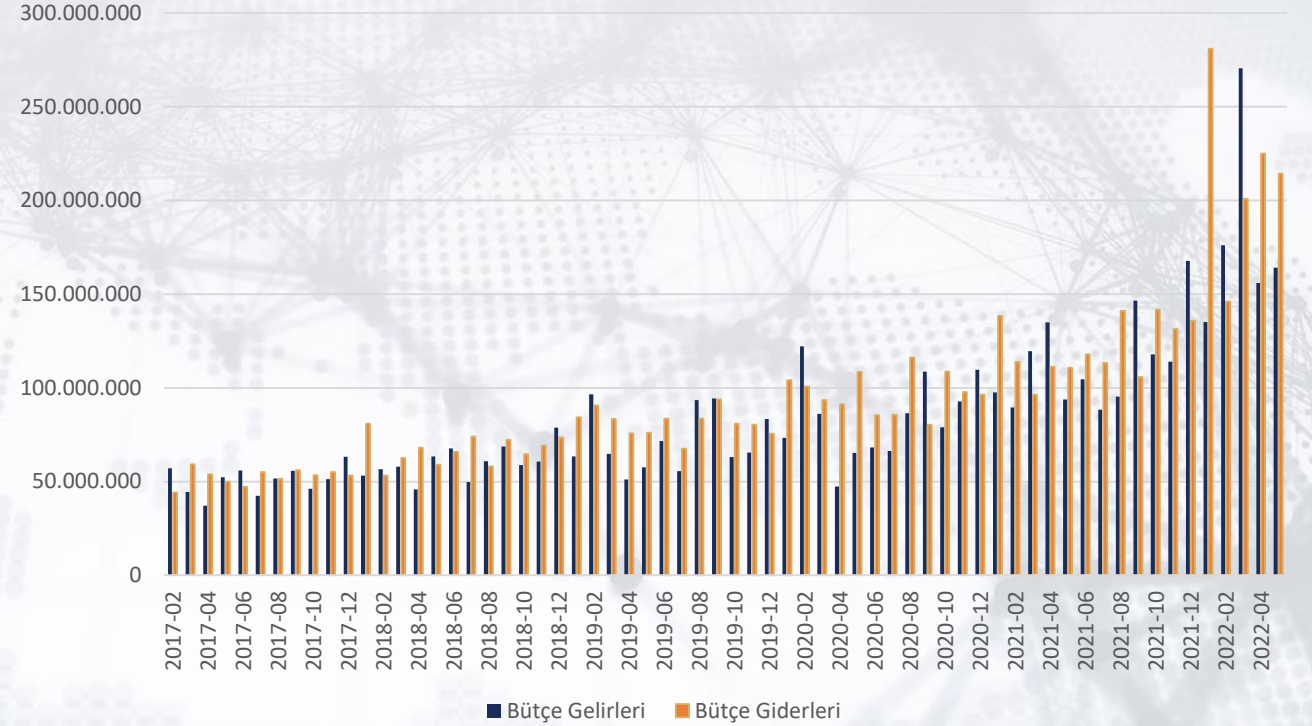
Kaynak: TÜİK

Not: Mevsimsel Düzeltmiş Veriler

- 2022 yılı Nisan ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 214,3 milyar TL, bütçe gelirleri 164,1 milyar TL ve bütçe açığı 50,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

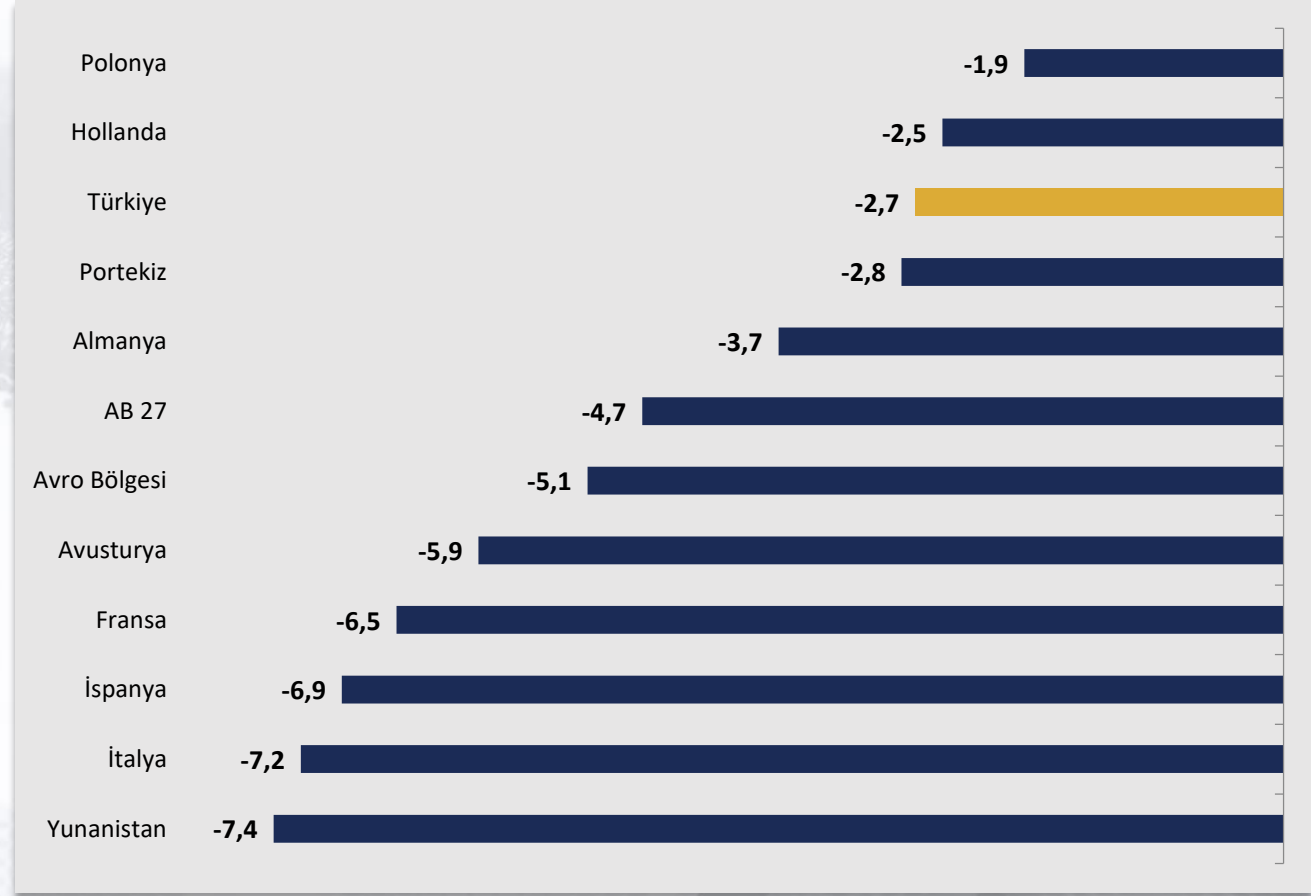

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

- Türkiye'nin Merkezi Yönetim Bütçe Açığının GSYH'ye oranı 2021 yılında -%2,7 ile AB ülkeleri ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Açığı / GSYH (%), 2021

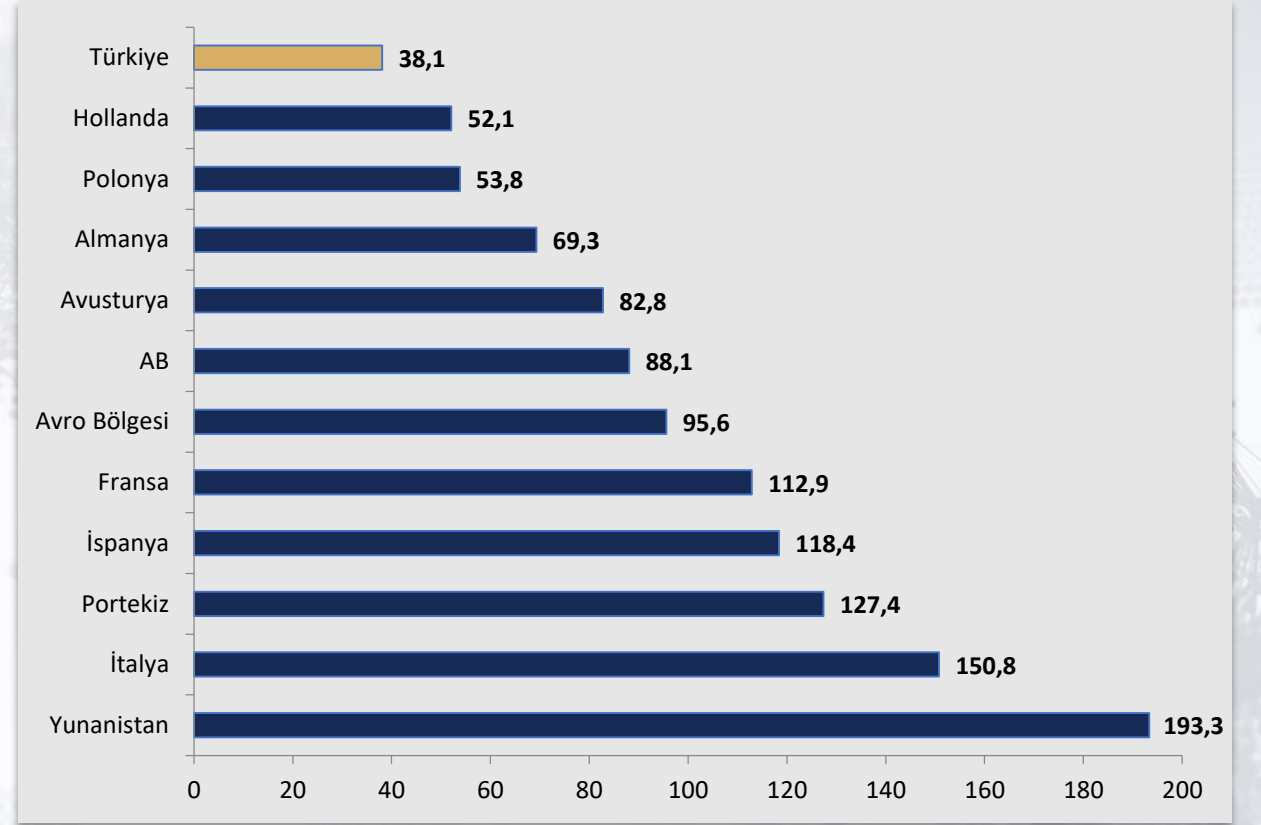

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Eurostat.

- Türkiye'nin AB tanımlı Genel Devlet Borç Stokunun GSYH'ya oranı 2021 yılında, Maastricht kriteri olan %60'ın oldukça altında, %38,1 olarak gerçekleşmiştir.

AB Tanımlı Genel Devlet Borç Stoku / GSYH (%), 2021

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Eurostat.

- 2022 yılı Mart ayında cari işlemler açığı, bir önceki yılın Mart ayına göre %67 oranında artarak 5.554 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

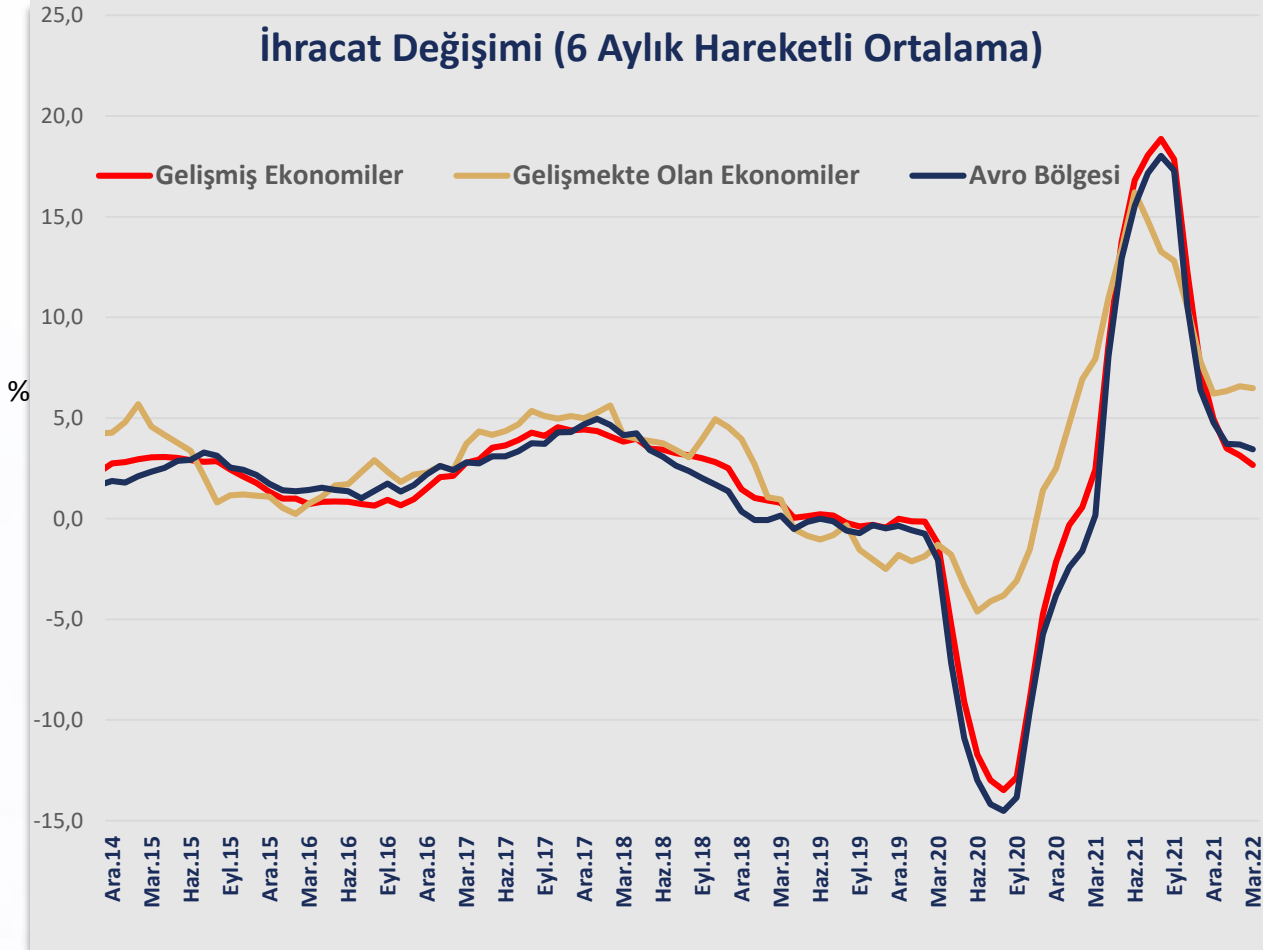
Ödemeler Dengesi

Milyon Dolar	Mart			Ocak-Mart		
	2021	2022	Değişim (%)	2021	2022	Değişim (%)
I- CARİ İŞLEMLER HESABI	-3325	-5.554	67,0	-7.544	-18.074	139,6
A. DIŞ TİCARET DENGESİ	-2986	-6.342	112,4	-6.992	-21.042	200,9
B. HİZMETLER DENGESİ	857	2329	171,8	2.262	5.751	154,2
C. BİRİNCİL GELİR DENGESİ	-1.223	-1.397	14,2	-3.011	-2.589	-14,0
D. İKİNCİL GELİR DENGESİ	27	-144	-633,3	197	-194	-198,5
II- SERMAYE HESABI	-2	-2	0,0	-21	-3	-85,7
III- FİNANS HESAPLARI	-1.494	-3.977	166,2	-2.889	-17.994	522,8
Doğrudan Yatırımlar	-386	-296	-23,3	-1.380	-781	-43,4
Net Varlık Edinimi	220	444	101,8	777	1.224	57,5
Net Yükümlülük Oluşumu	606	740	22,1	2.157	2.005	-7,0
Sermaye	398	278	-30,2	1.070	971	-9,3
Yatırım	399	290	-27,3	1.145	1.000	-12,7
Tasfiye	1	12	1.100,0	75	29	-61,3
Diğer Sermaye (Net)	-215	70	-132,6	-14	-98	600,0
Gayrimenkul (Net)	423	392	-7,3	1.101	1.132	2,8
Portföy Yatırımları	5.641	3.051	-45,9	352	4.782	1.258,5
Diğer Yatırımlar	-580	-2.226	283,8	-187	-14.329	7.562,6
Rezerv Varlıklar	-6.169	-4.506	-27,0	-1.674	-7.666	357,9
IV- NET HATA NOKSAN	1.833	1.579	-13,9	4.676	83	-98,2

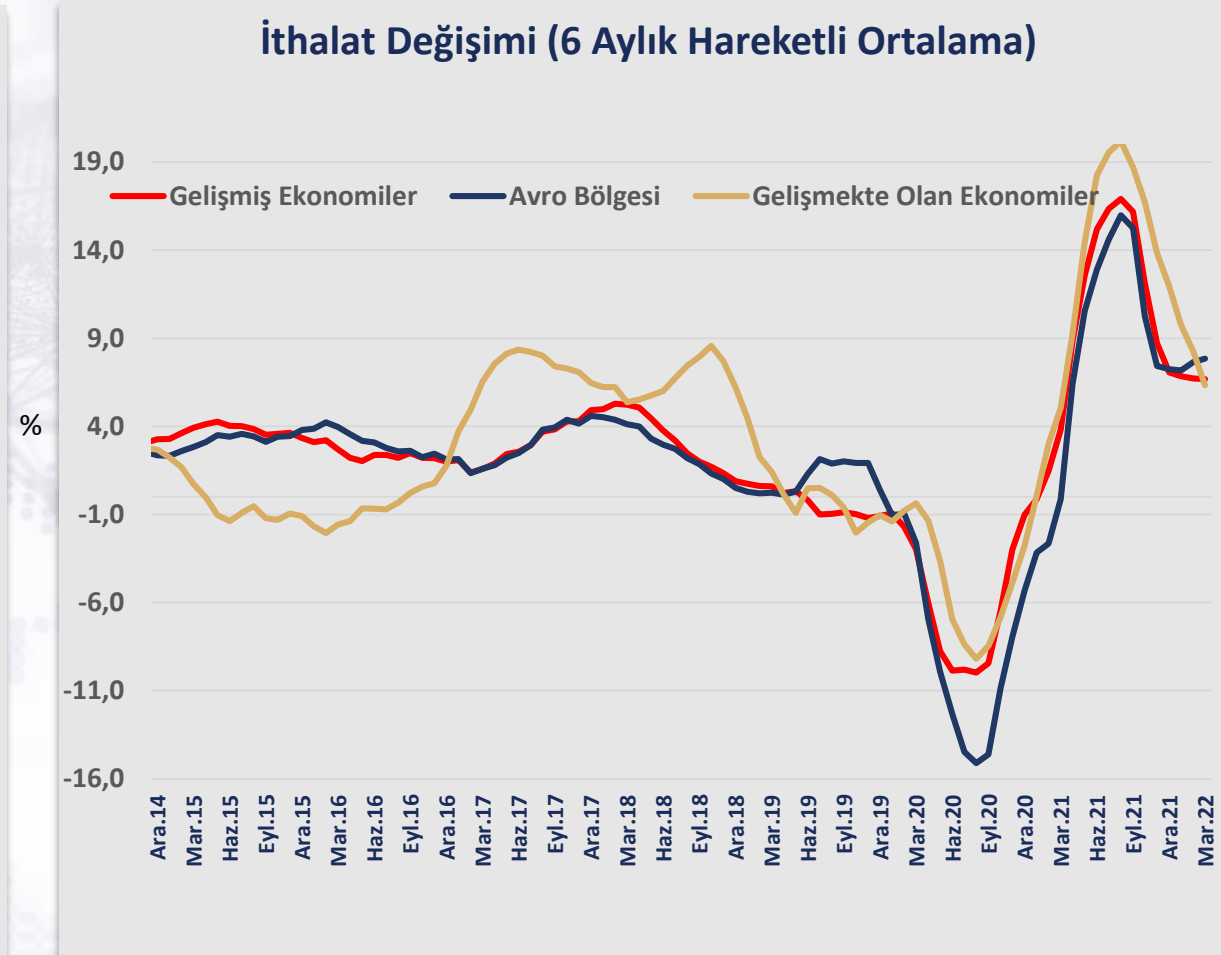

Küresel Ticaret Endekslerindeki Gelişmeler *

İhracat Değişimi (6 Aylık Hareketli Ortalama)

İthalat Değişimi (6 Aylık Hareketli Ortalama)

Kaynak: Hollanda Ekonomik Politika Analizi Bürosu (CPB)

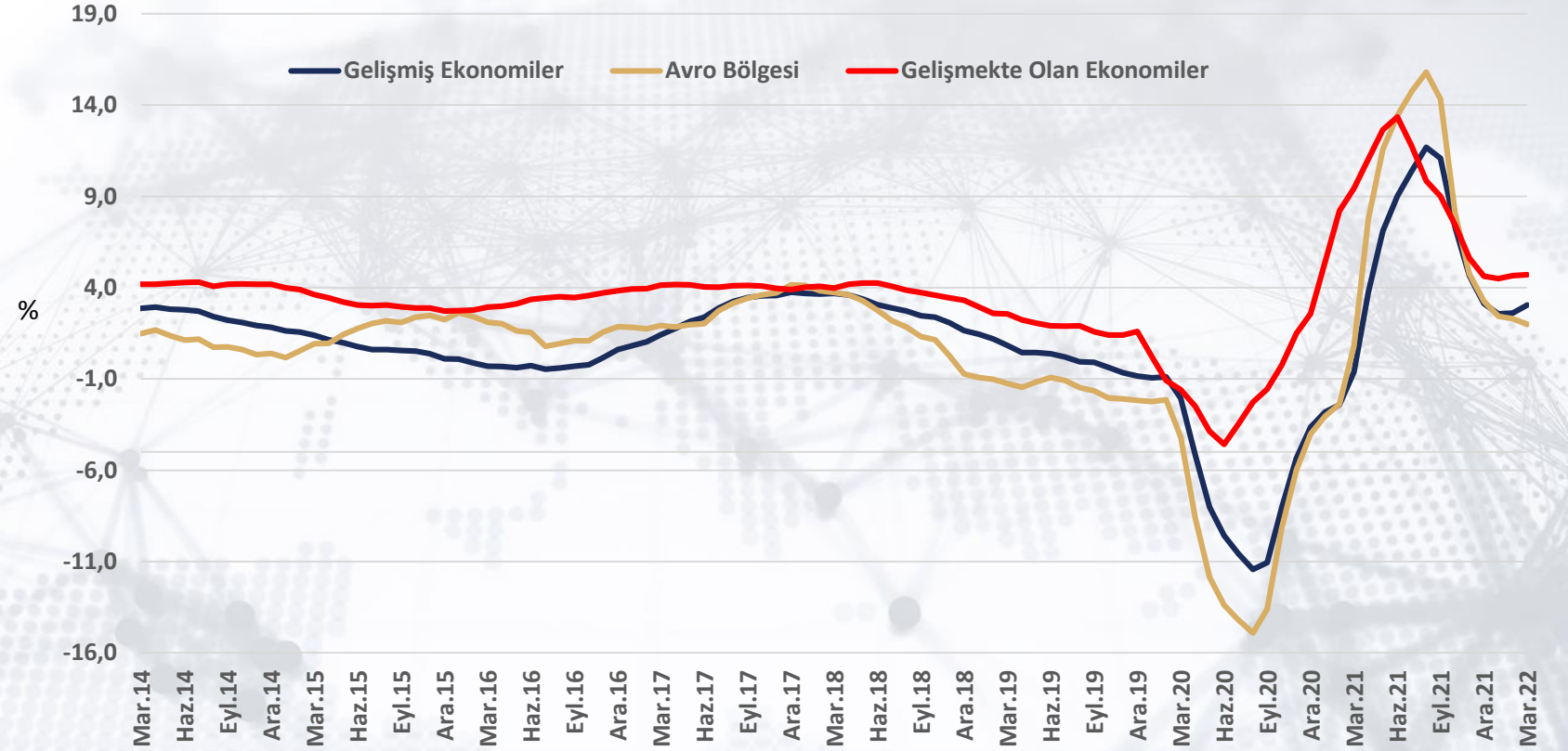
* Ticaret Endeksi (2010=100), mevsimsel arındırılmış veriler kullanılmakta ve artışlar yıllık olarak hesaplanmaktadır.

Küresel Sanayi Üretim Endekslerindeki Gelişmeler*

Sanayi Üretim Endeksindeki Aylık Değişimler (6 Aylık Hareketli Ortalama)

➤ 2022 yılı Mart ayı itibarıyla dünya sanayi üretim hızındaki yavaşlama eğiliminin sona erdiği görülmektedir.

Kaynak: Hollanda Ekonomik Politika Analiz Bürosu(CPB)

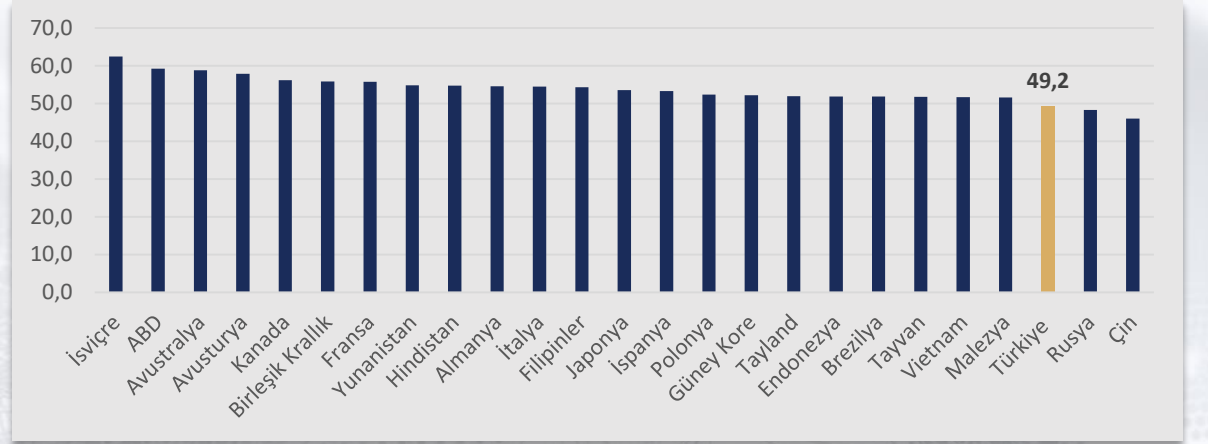
*Sanayi Üretim Endeksi, Yüzde Değişim (2010=100), mevsimsel arındırılmış veriler kullanılmakta ve artışlar yıllık olarak hesaplanmaktadır. www.vtr.gov.tr

2022 Nisan Ayında Türkiye'nin PMI Endeksi 49,2 ile eşik değerinin altında gerçekleşmiştir.

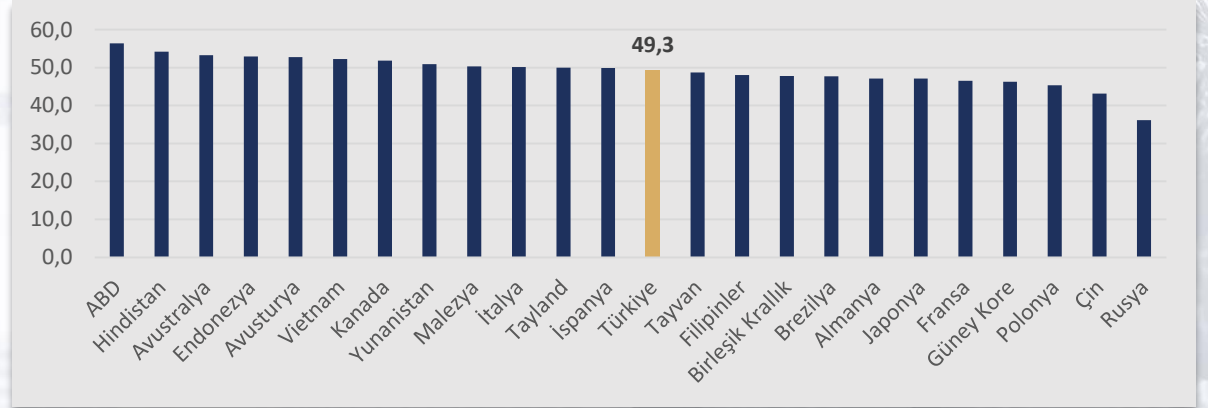
2022 Nisan Ayında Türkiye'nin Yeni İhracat Siparişleri Endeksi 49,3 ile eşik değerinin altında gerçekleşmiştir.

İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi* (PMI), Nisan 2022

Kaynak: IHS Markit

Yeni İhracat Siparişleri Endeksi*, Nisan 2022

Kaynak: IHS Markit

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

B-MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM

2022-2024 Orta Vadeli Program Hedefleri

	2020	2021 (GT)	2022 (P)	2023 (P)	2024 (P)
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	5.047	6.648	7.880	9.041	10.287
Kişi Başına Milli Gelir (\$)	8.597	9.489	9.947	10.703	11.465
GSYH Reel Büyümesi (%)	1,8	9,0	5,0	5,5	5,5
İşsizlik Oranı (%)	13,2	12,6	12,0	11,4	10,9
Seyahat Gelirleri (Milyar \$)	10,2	17,0	25,0	30,0	33,0
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	-37,3	-21,0	-18,6	-13,5	-10,0
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-5,2	-2,6	-2,2	-1,5	-1,0

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

GT: Gerçekleşme Tahmini, P: Program

- **2022-2024 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programda aşılama faaliyetlerinin hız kazanması ve sosyal hayat üzerindeki kısıtlamaların azaltılmasıyla salgın sonrası toparlanma sürecinde büyüme potansiyelinin artırılması, yüksek katma değerli üretimi önceleyen Türkiye ekonomisi için; nitelikli istihdam oluşturan, enflasyon ve cari açık yaratmayan, ağırlıklı olarak yurtiçi tasarruflar ve doğrudan yabancı yatırımlarla finanse edilen, verimli alanlara yönlendirilmiş yatırımlara ve ihracata dayalı, yeşil dönüşümü dikkate alan dengeli, istikrarlı ve kapsayıcı bir büyüme yapısının tesis edilmesi temel amaç olarak belirlenmiştir.**

Mal Ticareti Hedefleri (OVP)

	2020	2021 (GT)	2022 (P)	2023 (P)	2024 (P)
İhracat (Milyar \$) (GTS)	169,6	211,0	230,9	242,0	255,0
İthalat (Milyar \$) (GTS)	219,5	258,0	282,7	294,0	309,0
Dış Ticaret Dengesi (GTS, Milyar Dolar)	-49,9	-47,0	-51,8	-52,0	-54,0
Dış Ticaret Hacmi (GTS)/GSYH (%)	54,3	58,6	60,4	58,0	56,3
İhracat/İthalat (%)	77,3	81,8	81,7	82,3	82,5

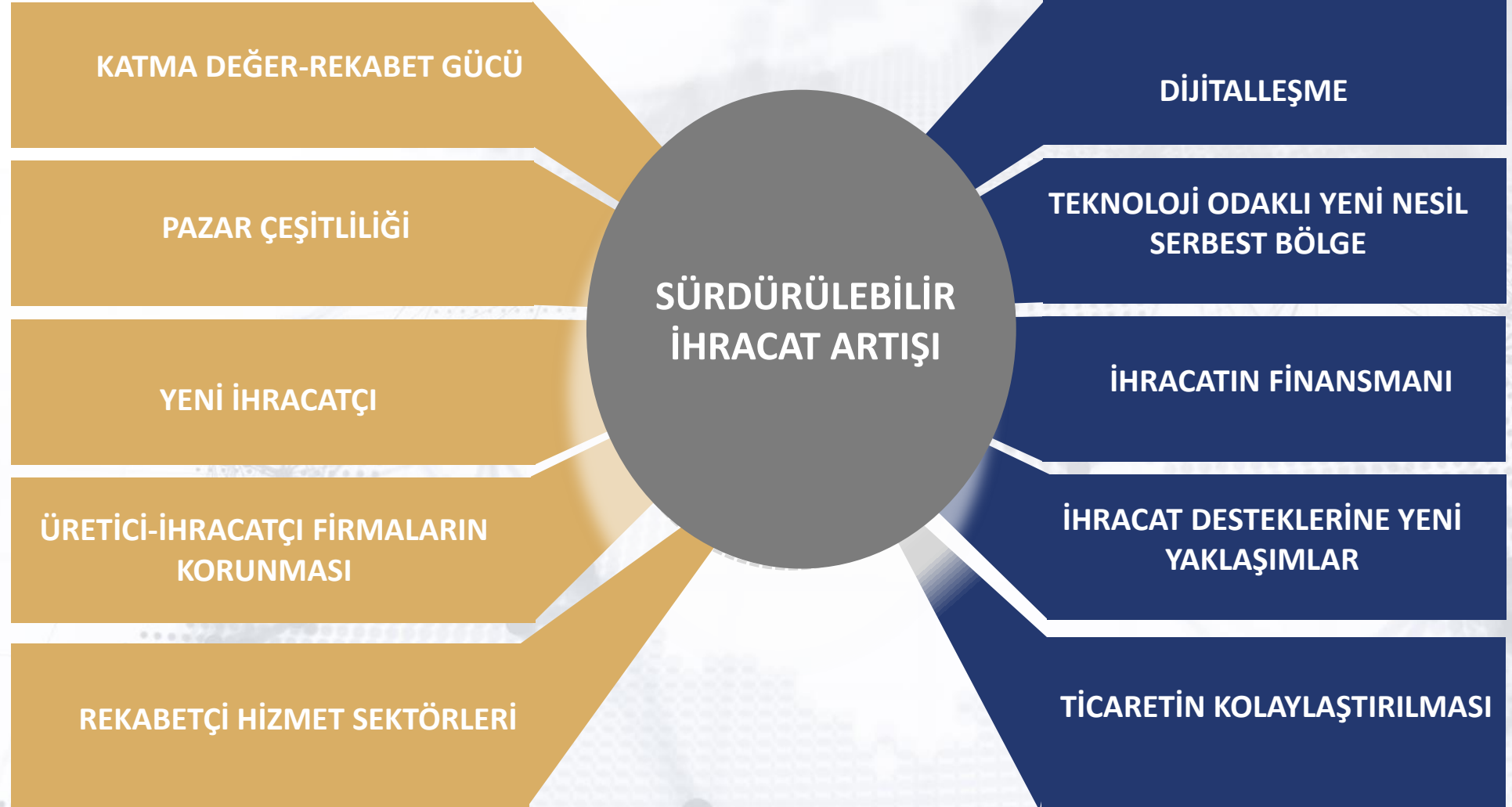
Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

İhracat Ana Planı Hedefleri

İhracat Ana Planı Politika Araçları

Dijitalleşme ve Ticaret Kolaylıkları	Ticaret Diplomasisi ve Yeni İhracatçılar	Teknoloji Odaklı Yeni Nesil Serbest Bölgeler	İhracatın Finansmanı (Eximbank Ürünleri)
<ul style="list-style-type: none">➤ Dijital Gümrükler➤ İhracatçılar İçin Kullanıcı Dostu Dijital Uygulamalar➤ Ticaret Diplomasisi Araçları➤ Ticaret Politikası Önlemleri	<ul style="list-style-type: none">➤ Ticaret Müşavirleri Ağı➤ Türkiye Kadın Girişimci Ağı➤ Melek Yatırımcı Ağı➤ Dış Ticaret Alanında Mesleki Eğitim	<ul style="list-style-type: none">➤ Finansman Desteği➤ Enerji Desteği➤ Kira Desteği➤ İstihdam Desteği	<ul style="list-style-type: none">➤ Uzun Vadeli Finansman➤ Kur riskine karşı yeni ürünler➤ Kadın ve Genç Girişimcilere Özel Kredi Programı➤ Mevsimsel Kredi Destek Programı

Uluslararası Kuruluşların Büyüme Tahminleri

Bazı Ülke-Ülke Gruplarına İlişkin Büyüme Tahminleri (%)									
		Dünya	Avro Bölgesi	ABD	Brezilya	Rusya	Hindistan	ÇHC	Japonya
IMF	2020	-3,1	-6,4	-3,4	-3,9	-2,7	-7,3	2,3	-4,5
	2021	6,1	5,3	5,7	4,6	4,7	8,9	8,1	1,6
	2022	3,6	2,8	3,7	0,8	-8,5	8,2	4,4	2,4
OECD	2020	-3,4	-6,5	-3,4	-4,4	-3,0	-7,3	2,3	-4,6
	2021	5,6	5,2	5,6	5,0	4,3	9,4	8,1	1,8
	2022	4,5	4,3	3,7	1,4	2,7	8,1	5,1	3,4
Dünya Bankası	2020	-3,4	-6,4	-3,4	-3,9	-3,0	-7,3	2,2	-4,5
	2021	5,5	5,2	5,6	4,9	4,3	8,3	8,0	1,7
	2022	4,1	4,2	3,7	1,4	2,4	8,7	5,1	2,9

Kaynak:

IMF 2022 Nisan ayı Görünüm Raporu

OECD 2021 Aralık ayı Görünüm Raporu

Dünya Bankası 2022 Ocak ayı Görünüm Raporu

Dünya Ticaretine İlişkin Tahminler

DTÖ Küresel Mal Ticareti Büyüme Tahminleri (%)

	2021	2022
Dünya Mal Ticaret Hacmi	10,8	4,7
<i>İhracat Artışı</i>		
Kuzey Amerika	8,7	6,9
Güney Amerika	7,2	2,0
Avrupa	9,7	5,6
Asya	14,4	2,3
<i>İthalat Artışı</i>		
Kuzey Amerika	12,6	4,5
Güney Amerika	19,9	2,1
Avrupa	9,1	6,8
Asya	10,7	2,9

Kaynak: IMF (Nisan 2022), DTÖ (Ekim 2021)

IMF Küresel Mal ve Hizmet Ticareti Büyüme Tahminleri (%)

Reel Değişim (%)	2021	2022
Küresel Ticaret Hacmi	10,1	5,0
İhracat Hacmi		
-Gelişmiş Ülkeler	9,5	6,1
-Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ülkeler	11,8	3,9

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

C-DİŐ TİCARETTE GELİŞMELER

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

1) MAL TİCARETİ

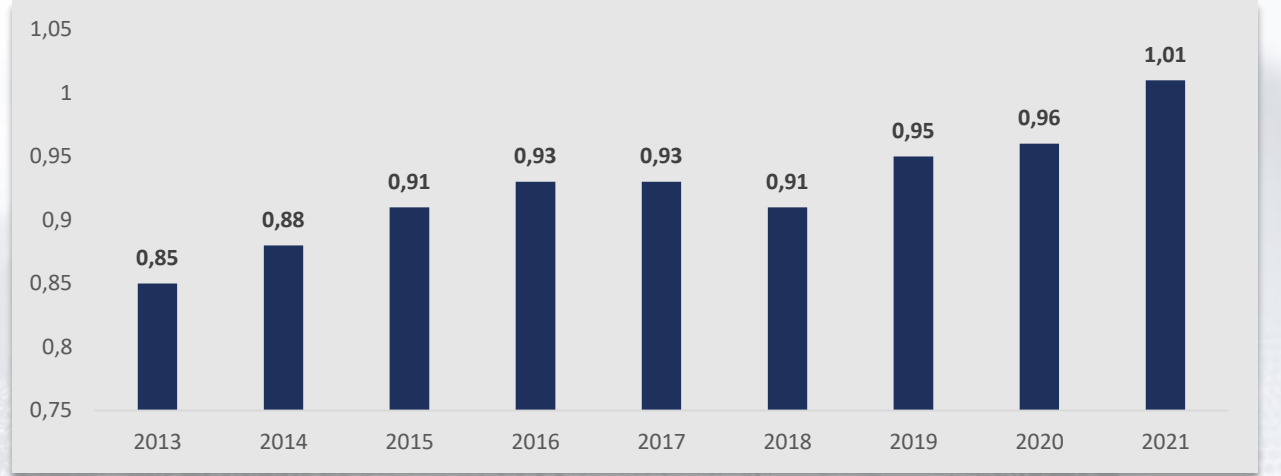

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

MAL TİCARETİ

➤ Türkiye'nin dünya mal ihracatındaki payı 2021 yılında %1,01 düzeyindedir.

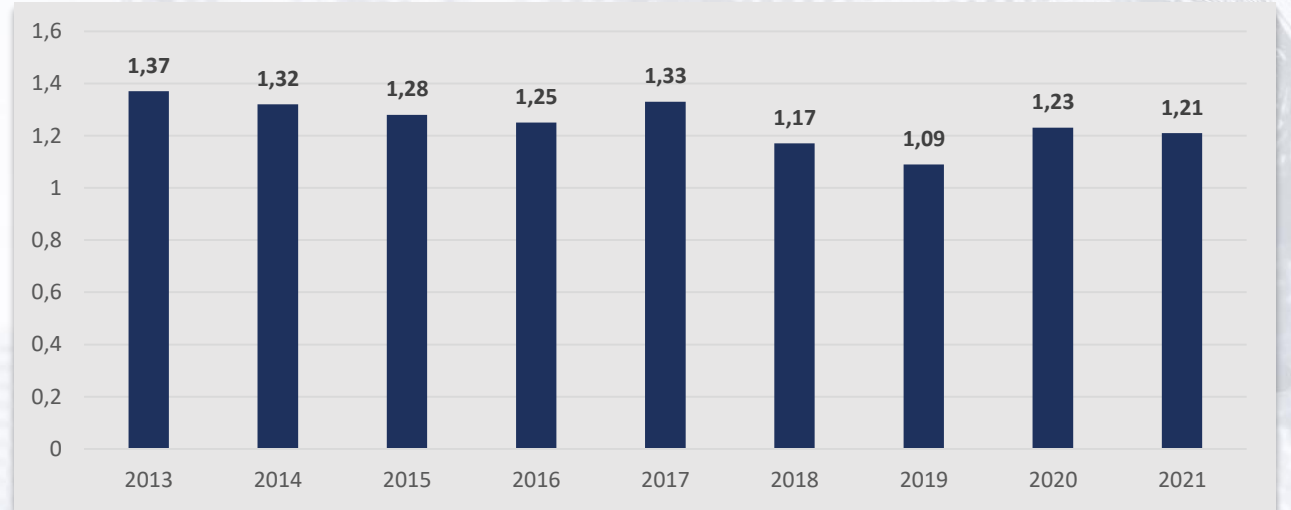
Türkiye'nin Küresel Mal İhracatındaki Payı (%)

Kaynak: DTÖ

➤ Türkiye'nin dünya mal ithalatındaki payı 2021 yılında %1,21 düzeyindedir.

Türkiye'nin Küresel Mal İthalatındaki Payı (%)

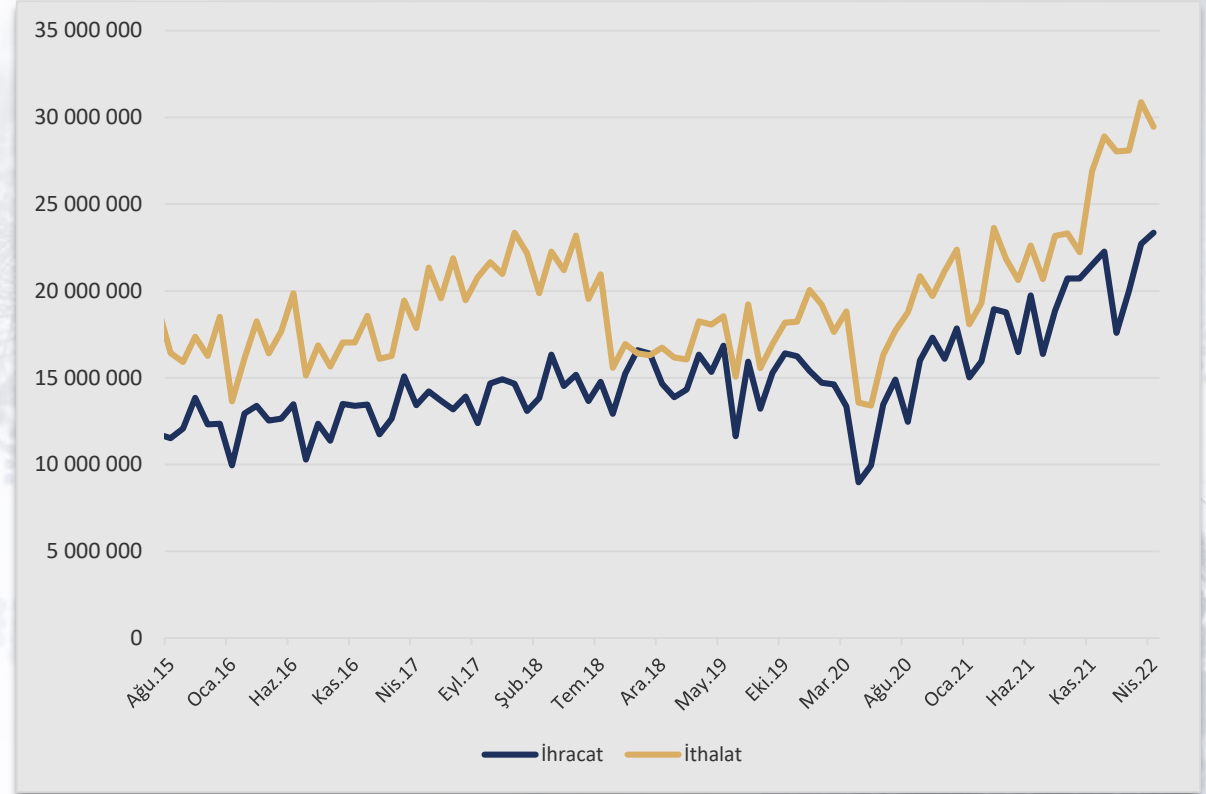

Kaynak: DTÖ

- 2022 Nisan ayında, 2021 yılının aynı ayına göre genel ticaret sisteminde ihracat %24,56 oranında artış ile 23,4 milyar dolar olmuştur.
- İthalat ise %34,94 oranında artış ile 29,5 milyar dolar olmuştur. Dış ticaret açığı ise %98,13 oranında artışla 6,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

İhracat ve İthalatın Aylık Gelişimi (Bin \$, GTS)

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Not: Grafikte Arındırılmamış Veriler Kullanılmıştır.

Dış Ticaretin Gelişimi

- 2022 yılı Mart ayında ihracat %19,8 artışla 22,7 milyar dolar, ithalat ise %30,7 artış ile 30,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

(Bin \$)	2020	2021	Değişim (%) 2020/2021	2021 – MART	2022 – MART	Değişim (%) 2021/2022
İhracat	169.637.755	225.264.314	32,8	18.955.872	22.708.727	19,8
Enerji İhracatı*	4.715.214	8.516.413	80,6	560.699	1.332.380	137,6
Altın İhracatı	2.779.978	3.482.598	25,3	436.239	83.892	-80,8
İthalat	219.516.807	271.422.758	23,6	23.621.771	30.877.702	30,7
Enerji İthalatı*	28.925.037	50.691.655	75,3	3.302.465	8.410.156	154,7
Altın İthalatı	25.183.792	5.498.632	-78,2	705.120	1.039.512	47,4
Dış Ticaret Hacmi	389.154.562	496.687.072	27,6	42.577.643	53.586.429	25,9
Dış Ticaret Dengesi	-49.879.052	-46.158.443	-7,5	-4.665.899	-8.168.975	75,1
Enerji Dışı Denge	-25.669.229	-3.983.202	-84,5	-1.924.132	-1.091.199	-43,3
İhracat / İthalat (%)	77	83	7,4	80	74	-8,4

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

* Enerji, 27. fasıla karşılık gelmektedir.

Dış Ticaret Endeksleri (2010=100)

	2019		2020		2022 Ocak-Mart	
	Endeks	%Değişim	Endeks	% Değişim	Endeks	% Değişim
İhracat Birim Değer Endeksi	95,6	-4,2	94,8	-0,8	109,5	9,4
İhracat Miktar Endeksi	125,3	6,5	118,4	-5,5	145,9	10,5
İthalat Birim Değer Endeksi	101,2	-4,3	96,3	-4,9	146,1	37,1
İthalat Miktar Endeksi	97,3	-5,0	106,7	9,6	111,0	3,6
Dış Ticaret Hadleri	94,5	0,1	98,5	4,2	74,9	-20,2

Kaynak: TÜİK

- 2022 Ocak-Mart döneminde ihracat miktar endeksi bir önceki yılın aynı dönemine göre %10,5 oranında artarken, ithalat miktar endeksi ise %3,6 oranında artmıştır.

GTS*'ye Göre Dış Ticaret Verileri

Tablo 1: Genel Ticaret Sistemine(GTS) Göre Dış Ticaret Verileri

	Nisan			Ocak-Nisan		
	2021	2022	Değişim(%)	2021	2022	Değişim(%)
İhracat	18.757	23.364	24,56	68.670	83.565	21,69
İthalat	21.837	29.466	34,94	82.824	116.073	40,14
Dış Ticaret Hacmi	40.594	52.830	30,14	151.493	199.638	31,78
Dış Ticaret Dengesi	-3.080	-6.102	98,13	-14.154	-32.508	129,68
İhr/İth.Karşılama Oranı(%)	85,90	79,29		82,91	71,99	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

*Genel Ticaret Sistemi'nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır.

Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması (GTS)

İHRACAT

İhracat (Milyon \$)	Nisan			Ocak-Nisan		
	2021	2022	Değ. (%)	2021	2022	Değ. (%)
Yatırım malları	1.932	2.717	40,6	7.597	9.297	22,4
Ara mallar	9.510	12.426	30,7	34.004	44.010	29,4
Tüketim malları	7.161	8.070	12,7	26.652	29.722	11,5
Diğerleri	153	151	-1,5	417	536	28,4
TOPLAM	18.757	23.364	24,6	68.670	83.565	21,7

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İTHALAT

İthalat (Milyon \$)	Nisan			Ocak-Nisan		
	2021	2022	Değ. (%)	2021	2022	Değ. (%)
Yatırım malları	2.870	3.199	11,5	11.507	11.933	3,7
Ara mallar	16.599	24.045	44,9	62.546	95.758	53,1
Tüketim malları	2.345	2.170	-7,5	8.651	8.293	-4,1
Diğerleri	23	52	127,1	120	89	-26,1
TOPLAM	21.837	29.466	34,9	82.824	116.073	40,1

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Başlıca İhraç Ürünleri (GTS)

FASIL	İHRACAT (MİLYON DOLAR) FASIL ADI	Nisan			Ocak - Nisan		
		2021	2022	% Değişim	2021	2022	% Değişim
87	Motorlu kara taşıtları	2.107,1	2.305,4	9,4	8.670,6	8.632,3	-0,4
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	1.883,9	1.994,9	5,9	6.831,6	7.332,7	7,3
72	Demir ve çelik	1.275,3	1.512,5	18,6	4.035,4	5.651,1	40,0
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	649,0	1.444,2	122,5	2.266,7	4.331,9	91,1
85	Elektrikli makina ve cihazlar	1.045,6	1.251,7	19,7	3.759,8	4.332,4	15,2
39	Plastikler ve mamulleri	854,7	1.116,9	30,7	2.946,2	3.919,9	33,1
61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	826,2	1.013,8	22,7	3.156,3	3.743,9	18,6
73	Demir veya çelikten eşya	692,2	936,0	35,2	2.501,0	3.458,9	38,3
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	986,6	869,0	-11,9	3.551,9	3.172,0	-10,7
62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	631,0	861,2	36,5	2.460,8	3.042,5	23,6

Kaynak: TÜİK

Başlıca İthal Ürünleri (GTS)

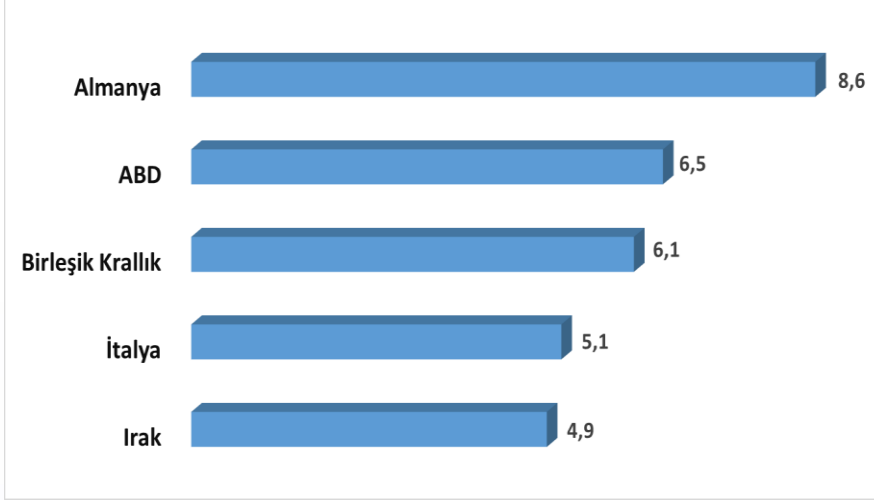
FASIL	İTHALAT (MİLYON DOLAR) FASIL ADI	Nisan			Ocak - Nisan		
		2021	2022	% Değişim	2021	2022	% Değişim
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	3.310	7.748	134,1	11.992	32.746	173,1
72	Demir ve çelik	2.536	2.890	13,9	8.269	10.829	31,0
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	2.536	2.855	12,6	9.874	10.566	7,0
39	Plastikler ve mamulleri	1.553	1.759	13,3	5.491	7.099	29,3
85	Elektrikli makina ve cihazlar	1.610	1.688	4,9	6.711	6.501	-3,1
87	Motorlu kara taşıtları	1.556	1.257	-19,2	5.806	4.791	-17,5
29	Organik kimyasal ürünler	724	929	28,2	2.691	4.026	49,6
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	439	753	71,4	3.922	3.394	-13,5
74	Bakır ve bakırdan eşya	390	560	43,3	1.536	1.793	16,7
10	Hububat	200	556	178,5	1.267	1.700	34,1

Kaynak: TÜİK

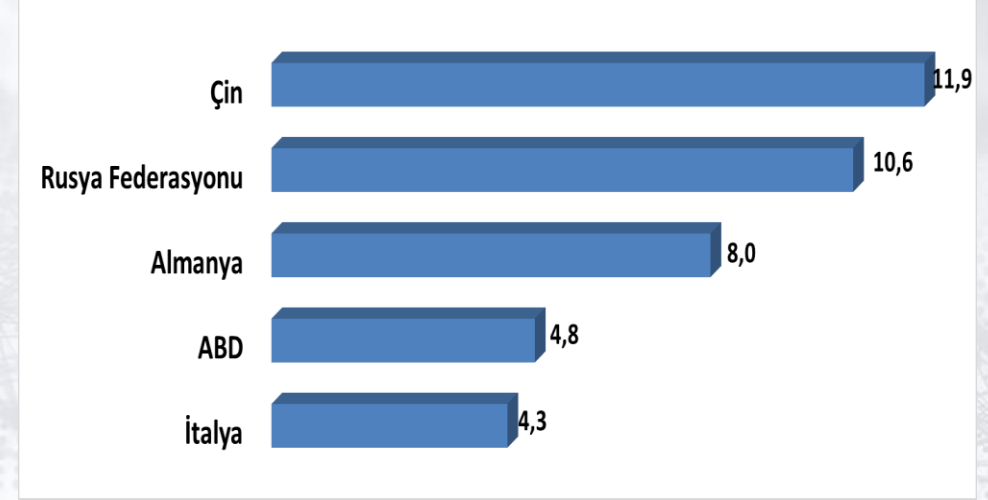

İhracat ve İthalatta İlk Beş Ülke (GTS)

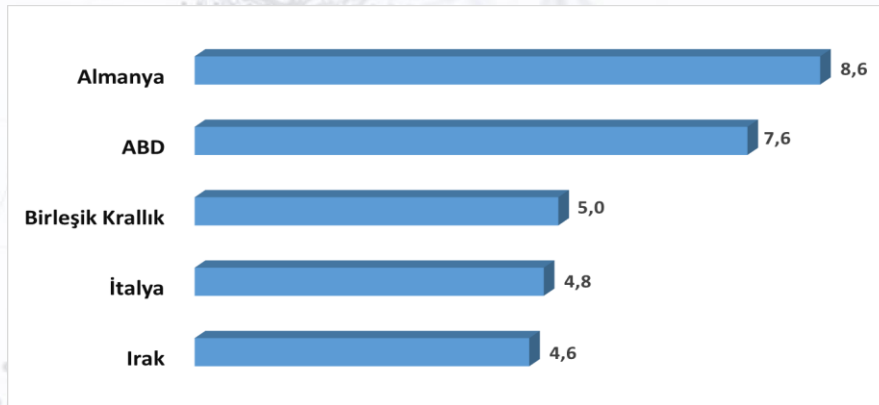
2021 yılı İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

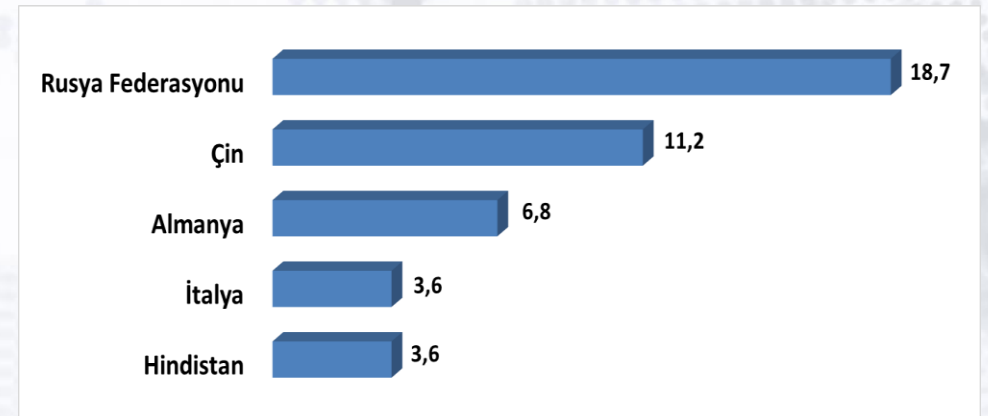
2021 yılı İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

2022 Nisan Ayı İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

2022 Nisan Ayı İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

İhracatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar			Nisan				Ocak-Nisan			
			2021	2022	Pay %	Değişim (%)	2021	2022	Pay %	Değişim %
Sıra	Ana Ülke Grupları	Ülke Grupları								
1	Avrupa	Avrupa Birliği 27	7.656	9.889	42,3	29,2	28.814	35.595	42,6	23,5
		Diğer Avrupa (AB Hariç)	2.461	2.889	12,4	17,4	8.890	10.148	12,1	14,1
2	Afrika	Diğer Afrika	596	1.006	4,3	68,8	2.217	3.277	3,9	47,8
		Kuzey Afrika	1.145	1.428	6,1	24,7	4.196	5.456	6,5	30,0
3	Amerika	Güney Amerika	312	292	1,3	-6,5	1.105	1.047	1,3	-5,2
		Kuzey Amerika	1.338	2.006	8,6	49,9	4.665	6.565	7,9	40,7
		Orta Amerika ve Karayipler	190	247	1,1	30,2	628	854	1,0	36,1
4	Asya	Diğer Asya	1.586	1.618	6,9	2,0	5.364	5.799	6,9	8,1
		Yakın ve Orta Doğu	3.368	3.869	16,6	14,9	12.357	14.333	17,2	16,0
5	Avustralya & Yeni Zelanda	Avustralya ve Yeni Zelanda	75	94	0,4	25,9	336	365	0,4	8,7
6	Diğerleri	Diğer Ülke ve Bölgeler	30	24	0,1	-18,9	97	125	0,1	29,2
Toplam			18.757	23.364	100,0	24,6	68.670	83.565	100,0	21,7

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İthalatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar			Nisan				Ocak-Nisan			
			2021	2022	Pay %	Değişim %	2021	2022	Pay %	Değişim %
Sıra	Ana Ülke Grupları	Ülke Grupları								
1	Avrupa	Avrupa Birliği 27	7.705	7.763	26,3	0,8	28.571	29.883	25,7	4,6
		Diğer Avrupa (AB Hariç)	3.522	6.652	22,6	88,9	13.989	23.620	20,3	68,8
2	Afrika	Diğer Afrika	230	206	0,7	-10,2	1.016	1.238	1,1	21,8
		Kuzey Afrika	451	476	1,6	5,4	1.554	1.880	1,6	21,0
3	Amerika	Güney Amerika	633	1.275	4,3	101,3	1.946	3.573	3,1	83,6
		Kuzey Amerika	1.199	1.172	4,0	-2,3	4.058	5.163	4,4	27,2
		Orta Amerika ve Karayipler	85	144	0,5	69,6	352	396	0,3	12,5
4	Asya	Diğer Asya	5.376	7.482	25,4	39,2	20.002	28.068	24,2	40,3
		Yakın ve Orta Doğu	1.167	2.061	7,0	76,7	5.446	7.339	6,3	34,8
5	Avustralya & Yeni Zelanda	Avustralya ve Yeni Zelanda	57	58	0,2	1,6	292	573	0,5	96,3
6	Diğerleri	Diğer Ülke ve Bölgeler	1.414	2.177	7,4	54,0	5.598	14.341	12,4	156,2
Toplam			21.837	29.466	100,0	34,9	82.824	116.073	100,0	40,1

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

2) ULUSLARARASI HİZMET TİCARETİ

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

ULUSLARARASI HİZMET TİCARETİ

HİZMET İHRACATI DESTEK PROGRAM PAKETİ

Hizmet İhracatı Destek Program Paketi ile tüm hizmet sunum yöntemlerini içeren bir tanımlamanın yanı sıra ülkemiz hizmet ihracatını yeni bir yaklaşımla daha da ileri aşamalara taşıyacak bir sistemin oluşturulması amaçlanmıştır. Bu şekilde, bir yandan hizmet ihracatımızın artırılması sağlanırken, diğer yandan da istatistiki anlamda daha etkin bir mekanizma ile ölçüm ve performans değerlendirmesinin de yapılacağı bir yapı vücuda getirilmiştir.

5447 sayılı Türkiye Bilişim Sektörünün Uluslararasılaşması ve E-Turquality (Bilişimin Yıldızları Programı) Hakkında Karar

5448 sayılı Hizmet İhracatının Tanımlanması, Sınıflandırılması ve Desteklenmesi Hakkında Karar

5449 sayılı Yurt Dışı Lojistik Dağıtım Ağlarının Desteklenmesi Hakkında Karar

2564 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Destekleri Hakkında Karar

5448 SAYILI HİZMET İHRACATININ TANIMLANMASI, SINIFLANDIRILMASI VE DESTEKLENMESİ HAKKINDA KARAR

SAĞLIK TURİZMİ

EĞİTİM

FUARCILIK HİZMETLERİ

GAYRİMENKUL HİZMETLERİ

YARATICI ENDÜSTRİLER

SPOR TURİZMİ

YÖNETİM DANIŞMANLIĞI HİZMETLERİ

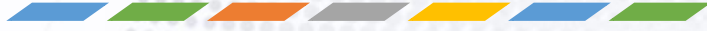
LOJİSTİK ve TAŞIMACILIK

YEŞİL HİZMETLER

DİĞER HİZMETLER

YENİ BİR İSİM VE KURGU

«HİZMET İHRACATI» TANIMI

ULUSLARARASI SEKTÖREL SINIFLANDIRMA

İLK KEZ PERFORMANS ÖLÇÜMÜ ve İSTATİSTİK
TEMİNİ

- 10 ANA SEKTÖR
- 36 DESTEK UNSURU
- SEKTÖRLER ÖZELİNDE 15 YENİ DESTEK UNSURU

MEVCUT DESTEK UNSURLARI

Tescil Ve Koruma
Desteği

Pazara Giriş
Belgeleri Desteği

Acente Komisyon
Desteği

Reklam, Tanıtım
Ve Pazarlama
Desteği

Birim Desteği

Bireysel Katılım
Desteği

Milli Katılım
Desteği

Milli Katılım
Tanıtım Desteği

Rapor Desteği

Alım Heyeti

Ticaret Heyeti

HİSER İhtiyaç
Analizi Desteği

HİSER İstihdam
Desteği

Sanal Fuar
Organizasyon
Desteği

Yarışma Ve
Etkinlik Desteği

Film Platosu Ve
Stüdyosu Kullanım
Giderleri Desteği

Yurt İçi Tanıtım
Desteği

Yurt İçi Eğitim
Desteği

Hasta Yol Desteği

YENİ DESTEK UNSURLARI

Tanıtım Heyeti
Desteği

Uluslararası Öğrenci
Ofisleri Kapasite
Geliştirme Desteği

Akademisyen
İstihdam Desteği

Uluslararası
Sıralama Desteği

Uluslararası
Sıralama Desteği

Uluslararası
Kuruluşlara Üyelik
Desteği

Prestijli Katılım
Desteği

Ürün Yerleştirme
Desteği

HİSER Tanıtım
Desteği

HİSER Sektörel
Ticaret Heyeti
Programı Desteği

HİSER Sektörel Alım
Heyeti Programı
Desteği

Fuar Alanı Yapım
Desteği

Sektörel Nitelikli
Uluslararası Yurt İçi
Fuar Organizasyon
Desteği

Yurt Dışı Fuar
Organizasyon
Desteği

Korsanla Mücadele
Giderleri Desteği

Dublaj Veya Altyazı
Giderleri Desteği

Komplikasyon Ve
Seyahat Sağlık
Sigortası Desteği

Sağlık Turizmi
İstihdam Desteği

Yabancı Dil Ve Sağlık
Turizmi Eğitimi
Desteği

Sağlık Ve Spor
Turizmi Sektörlerinin
Geliştirilmesi Ve
Tanıtılması Desteği

Veri Tabanı Üyelik
Desteği

Yeşil Hizmetler
İstihdam Desteği

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

ULUSLARARASI HİZMET TİCARETİ

5447 SAYILI TÜRKİYE BİLİŞİM SEKTÖRÜNÜN ULUSLARARASILAŞMASI VE E-TURQUALITY (BİLİŞİMİN YILDIZLARI) PROGRAMI

Bilişim sektörü destek kapsamı genişletilmiştir

KAPSAM – BİLİŞİM ŞİRKETLERİ

Çerçeve mantığı ile bilişim sektörüne yönelik tüm destekler tek bir program altında üç aşamalı bir sistemde bir araya toplanmıştır.

İHRACATA HAZIRLIK VE
KURUMSAL KAPASİTE
OLUŞTURMA AŞAMASI
DESTEKLERİ

PAZARLAMA VE
PAZARDA
TUTUNDURMA
DESTEKLERİ

YÜKSEK KATMA
DEĞERE YÖNELİK
DESTEKLER
E-Turquality
(Bilişimin Yıldızları)

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

ULUSLARARASI HİZMET TİCARETİ

5447 SAYILI TÜRKİYE BİLİŞİM SEKTÖRÜNÜN ULUSLARARASILAŞMASI VE E-TURQUALITY (BİLİŞİMİN YILDIZLARI) PROGRAMI

Bilişim sektörüne özgü yeni destekler eklenmiştir

TeknoHızlandırıcı İşbirliği
Kuruluşu Proje Desteği

Uluslararası Katma Değerli
Bilişim Yüklenici Proje
Desteği

Uluslararası Teknoloji
Pazarlama Ofisleri Desteği

Hizmet Pazarlama
Platformlarına Üyelik
Desteği

Veri Merkezi Desteği

Yazılımcılar için
Simülatör/ Test Ekipmanı
Kiralama Desteği

Yurtdışı Arama Desteği

Yurtdışı İhale Desteği

Yurtiçi Fuar Desteği

Yıldız Ofisleri Desteği

Ürün Yerleştirme Desteği

Yurt Dışında Yerleşik
Şirkete Ait
Oyun/Yazılım/Aracılık
Platformu Alımına Yönelik
Danışmanlık Desteği

Patent / Fikri Mülkiyet
Hakkı Alım Desteği

Yazılım/Oyun/Mobil
Uygulama Test Desteği

5449 SAYILI YURT DIŞI LOJİSTİK DAĞITIM AĞLARININ DESTEKLENMESİ HAKKINDA KARAR

YLDA: İŞbirliği kuruluşları tarafından yurt dışında kurulan, satın alınan, kiralanan veya hizmet alınan ve ürünlerin dağıtımını ile ilgili depolama, yükleme, boşaltma, sevkiyat, elleçleme, tehlikeli madde hizmetleri, kargo birleŐtirme-bölme, soğuk depolama, dağıtım vb. faaliyetlerin kümelendirilerek gerçekleştirilebilmesi için uluslararası taşımacılık ve lojistik amaçlı düzenlenmiŐ, farklı taşıma modlarına (karayolu, denizyolu, havayolu ve demiryolu) etkin bağlantıları olan ve en az iki veya daha fazla modlu taşımacılık imkanlarına sahip tesisleri, bu tesisler ile entegre çalıŐacak dağıtım ağını ve bu ağın işletilmesine yönelik yük konsolidasyonunu sağlayarak uçtan uca tüm lojistik sürecini yönetecek bilişim ve sair sistemlerini ifade eder.

Destek Unsuru	Destek Oranı	Destek Üst Limiti (TL)	Süre / Limit	Ön Onay
İlk Kurulum Desteği (cep depoların ve bu ağın işletilmesine yönelik kurulum, destek, bakım, bilişim sistemleri, teknik donanım ve dekorasyon giderleri, yatırım, ruhsat ve izin giderleri, bunlarla ilgili hukuki danışmanlık giderleri ile YSV kiralınması ve işletilmesi giderleri)	%70	60 milyon	5 yıl	
YLDA'ların işletilmesine ilişkin Kira/Ruhsat/Komisyon/Hukuki Danışmanlık Giderleri Desteği	İlk iki yıl %70, diğer yıllar %50	24 milyon	5 yıl	
Reklam, Tanıtım ve Pazarlama Desteği (Yurt dışı)	%50	3 milyon	5 yıl	2 ay
Reklam Tanıtım ve Pazarlama	%50	1 milyon 200 bin	5 yıl	2 ay
İstihdam Desteği	İlk iki yıl %70, diğer yıllar %50 oranında (Maks. 10 kişi)	4 milyon 800 bin (Maks. yıllık kişi başı 600 bin)		
Navlun Borsası Desteği	%60	3 milyon 600 bin		

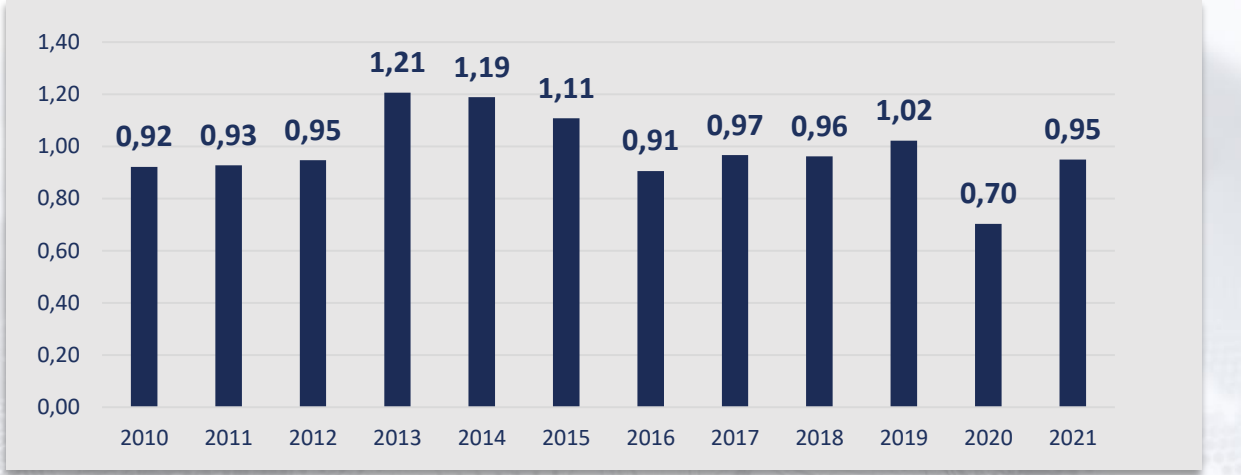

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

HİZMETLER TİCARETİ

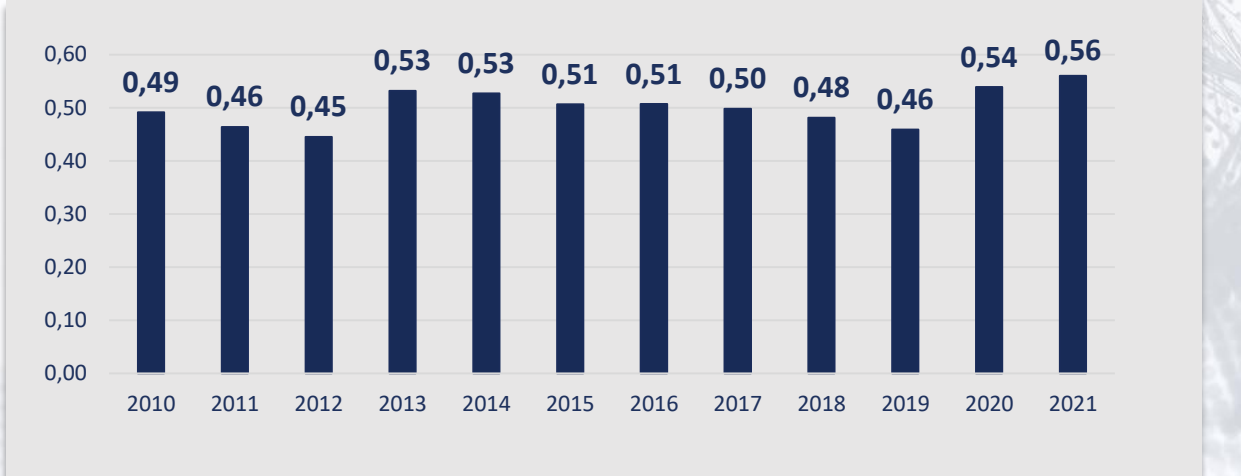
➤ Türkiye'nin 2021 yılı küresel hizmet ihracatındaki payı %0,95 düzeyindedir.

Türkiye'nin Küresel Hizmet İhracatındaki Payı (%)

Kaynak: DTÖ

Türkiye'nin Küresel Hizmet İthalatındaki Payı (%)

Kaynak: DTÖ

➤ Türkiye'nin 2021 yılı küresel hizmet ithalatındaki payı %0,56 düzeyindedir.

Bank: TCMB

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

ULUSLARARASI HİZMET TİCARETİ

Ödemeler Dengesi-Hizmet Kalemleri

Milyon Dolar	Mart			Ocak-Mart		
	2021	2022	Değişim(%)	2021	2022	Değişim(%)
Hizmetler Geliri	3.496	5.768	65,0	9.057	15.045	66,1
Taşımacılık Geliri	1.700	2.868	68,7	4.388	7.416	69,0
Seyahat Geliri	826	1.682	103,6	2.048	4.510	120,2
İnşaat Geliri	41	61	48,8	82	132	61,0
Sigorta ve Emeklilik	211	209	-0,9	712	686	-3,7
Finansal Hizmetler Geliri	64	43	-32,8	200	156	-22,0
Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Geliri	21	25	19,0	48	59	22,9
Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Geliri	197	288	46,2	507	674	32,9
Diğer İş Hizmetleri Geliri	247	337	36,4	612	748	22,2
Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri Geliri	41	70	70,7	89	159	78,7
Resmi Hizmetler Geliri	24	24	0,0	57	68	19,3
Milyon Dolar	Mart			Ocak-Mart		
	2021	2022	Değişim(%)	2020	2021	Değişim(%)
Hizmetler Gideri	2.639	3.439	30,3	6.795	9.294	36,8
Taşımacılık Gideri	973	1.426	46,6	2.531	4.070	60,8
Seyahat Gideri	84	232	176,2	205	625	204,9
İnşaat Gideri	2	2	0,0	6	19	216,7
Sigorta ve Emeklilik Gideri	316	286	-9,5	936	789	-15,7
Finansal Hizmetler Gideri	72	138	91,7	214	413	93,0
Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Gideri	233	254	9,0	567	640	12,9
Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Gideri	293	297	1,4	693	683	-1,4
Diğer İş Hizmetleri Gideri	503	619	23,1	1.203	1.558	29,5
Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri Gideri	25	30	20,0	72	88	22,2
Resmi Hizmetler Gideri	71	88	23,9	208	232	11,5

Yurt Dışında Müteahhitlik Hizmetleri

Yıl	Proje Sayısı	Ülke Sayısı	Proje Bedeli (\$)	Kümülatif Proje Bedeli (\$)	Ort. Proje Bedeli (\$)
1971-2002	2.426	48	49.750.177.407	49.750.177.407	20.507.081
2003	339	35	6.397.601.656	56.147.779.063	18.871.981
2004	477	36	8.630.027.566	64.777.806.629	18.092.301
2005	452	33	12.918.426.923	77.696.233.553	28.580.591
2006	577	35	22.410.201.125	100.106.434.677	38.839.170
2007	616	45	25.701.551.043	125.807.985.720	41.723.297
2008	667	39	24.685.207.075	150.493.192.795	37.009.306
2009	508	45	20.210.153.992	170.703.346.787	39.783.768
2010	634	50	23.922.947.628	194.626.294.415	37.733.356
2011	561	51	24.432.626.988	219.058.921.403	43.551.920
2012	549	49	31.649.824.190	250.708.745.592	57.649.953
2013	438	50	31.246.854.830	281.955.600.422	71.339.851
2014	360	54	26.650.861.975	308.606.462.397	74.030.172
2015	287	57	23.826.944.016	332.433.406.413	83.020.711
2016	222	56	15.095.810.897	347.529.217.310	67.999.148
2017	333	52	17.658.769.990	365.187.987.301	53.029.339
2018	379	53	22.723.380.488	387.911.367.789	59.956.149
2019	533	45	19.361.005.349	407.272.373.138	36.324.588
2020	358	36	15.860.756.903	423.133.130.041	44.303.790
2021	425	71	30.740.349.086	453.873.479.127	72.330.233
2022*	102	26	3.748.525.692	457.622.004.819	36.750.252

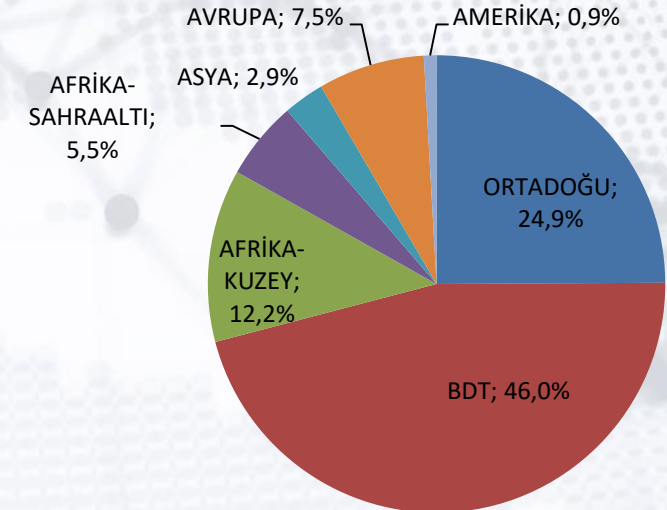
*Ocak-Nisan

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

- Dünyanın en büyük 250 müteahhitlik şirketi listesinde 2020 yılında 40 Türk firması vardır.
- Türkiye, bu bakımdan Çin ve ABD'den sonra 3. sırada yer almaktadır.

Sektörün ekonomiye katkıları: Döviz girdisi, ihracata katkı, istihdama katkı, teknoloji transferi, makina parkına etki, dışa açılma sürecine etki.

Müteahhitlik Hizmetlerinin Ülke Gruplarına Göre Dağılımı
(2022 Mart ayı itibarıyla)

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

D-YATIRIM ORTAMI

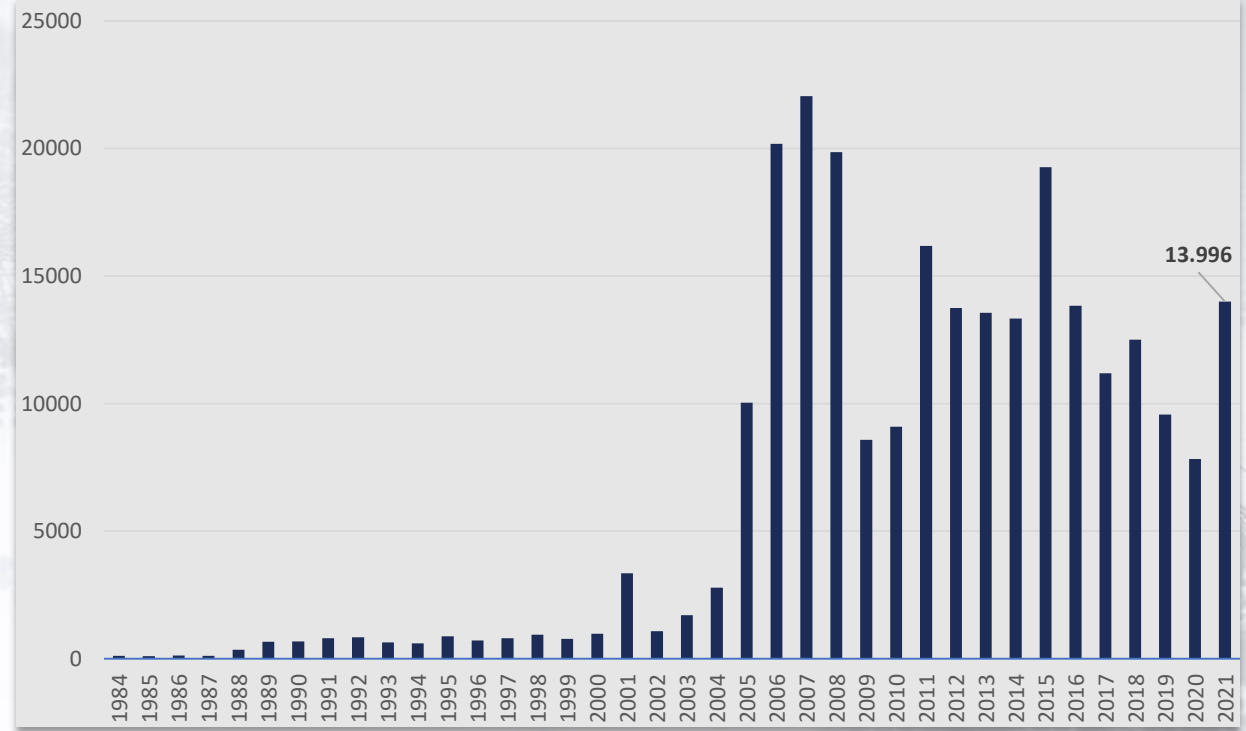
Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları

1. ABD
2. Almanya
3. Arnavutluk
4. Avusturya
5. Avustralya
6. Azerbaycan
7. BAE
8. Bahreyn
9. Bangladeş
10. Belçika
11. Beyaz Rusya
12. Bosna Hersek
13. Brezilya
14. Bulgaristan
15. Cezayir
16. Çek Cumhuriyeti
17. Çin Halk Cumhuriyeti
18. Danimarka
19. Endonezya
20. Estonya
21. Etiyopya
22. Fas
23. Filipinler
24. Finlandiya
25. Fransa
26. Güney Afrika
27. Güney Kore
28. Gürcistan
29. Hindistan
30. Hırvatistan
31. Hollanda
32. İngiltere
33. İran
34. İrlanda
35. İspanya
36. İsrail
37. İsveç
38. İsviçre
39. İtalya
40. Japonya
41. Katar
42. Kazakistan
43. Kırgızistan
44. Kuveyt
45. K.K.T.C.
46. Kanada
47. Kosova
48. Letonya
49. Litvanya
50. Lübnan
51. Lüksemburg
52. Macaristan
53. Makedonya
54. Malezya
55. Mısır
56. Moğolistan
57. Moldova
58. Malta
59. Meksika
60. Norveç
61. Özbekistan
62. Pakistan
63. Polonya
64. Portekiz
65. Romanya
66. Rusya
67. S. Arabistan
68. Sırbistan-Karadağ
69. Singapur
70. Slovakya
71. Slovenya
72. Suriye
73. Sudan
74. Tacikistan
75. Tayland
76. Tunus
77. Türkmenistan
78. Ukrayna
79. Umman
80. Ürdün
81. Vietnam
82. Yeni Zelanda
83. Yunanistan
84. Yemen
85. Gambiya

- 1984-2002 döneminde 14,6 milyar ABD doları olan doğrudan yabancı yatırım tutarı, 2003-2021 döneminde kümülatif olarak 239,3 milyar dolara ulaşmıştır.
- Doğrudan yabancı yatırımlarda 2021 yılı Mart ayında 606 milyon dolar giriş yaşanırken 2022 yılı Mart ayında 740 milyon dolar giriş yaşanmıştır.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar (Milyon ABD Doları)

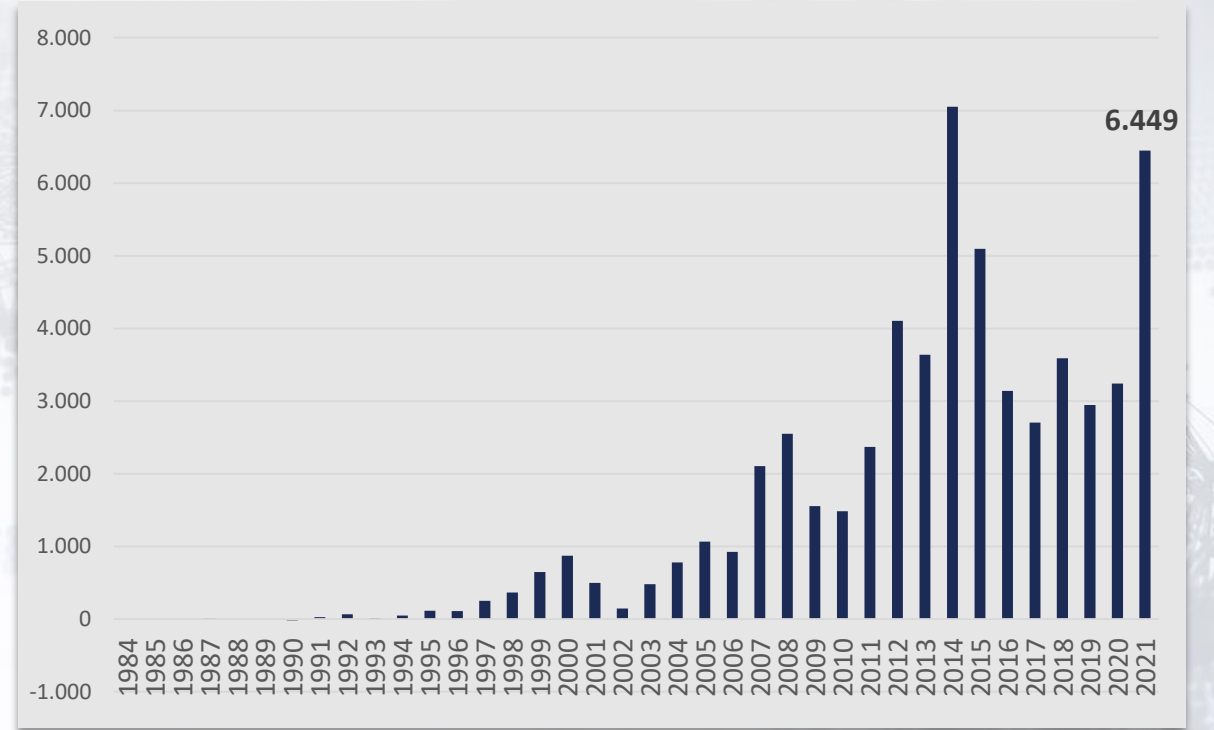

Kaynak: TCMB

- Türk yatırımcıların yurtdışında gerçekleştirdiği doğrudan yatırımların toplamı, 2003'ten 2021 yılına kadar kümülatif olarak 55,3 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.
- 2022 yılı Mart ayında yurt dışına doğrudan yatırımlar bir önceki yılın aynı ayına göre %101,8 oranında artış ile 444 milyon dolar olmuştur.

Yurt Dışına Doğrudan Yatırımlar (Milyon ABD Doları)

Kaynak: TCMB

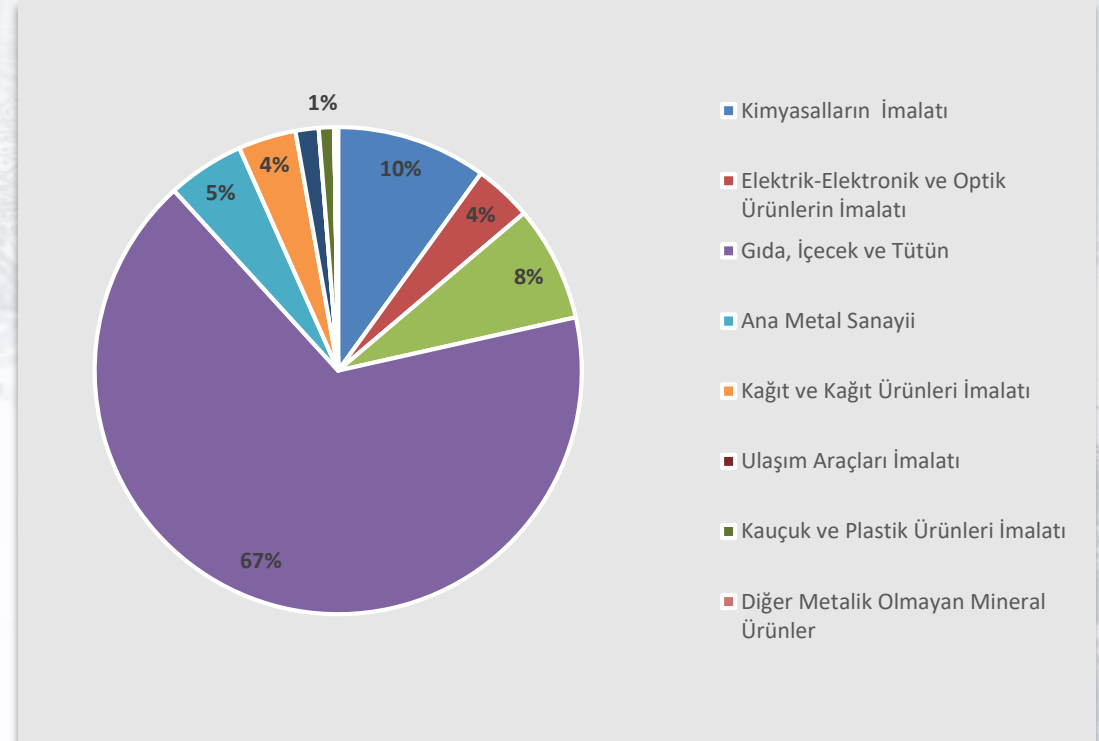

Yabancı Yatırımların Sektörlere Göre Dağılımı

Milyon Dolar(\$)	Yıllık		Ocak-Mart	
	2020	2021	2021	2022
TARIM SEKTÖRÜ	21	144	12	13
SİNAİ SEKTÖRÜ	1.358	1.981	656	439
Madencilik ve taşocakçılığı	133	51	33	41
İmalat	1.172	1.799	587	391
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	52	129	35	7
Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1	2	1	0
HİZMETLER SEKTÖRÜ	4.412	5.467	477	548
TOPLAM	5.791	7.592	1.145	1.000

Kaynak: TCMB

İmalat Sanayisinde Alt Sektörlerin Payı (%) (Ocak-Mart 2022)

Doğrudan Yabancı Yatırımların (DYY) Ülkelere Göre Dağılımı

Sıra*	Ülkeler	2021DYY (Milyon Dolar)	2022 DYY Mart (Milyon Dolar)	2022 DYY Ocak-Mart (Milyon Dolar)
1	Hollanda	1.014	106	259
2	Almanya	466	33	73
3	Fransa	135	31	39
4	Amerika Birleşik Devletleri	1.180	22	66
5	Japonya	259	13	21
6	İngiltere	1.436	12	44
7	Belçika	83	11	14
8	Rusya	3	7	7
9	Singapur	39	7	13
10	Sırbistan	0	5	5
11	Birleşik Arap Emirlikleri	495	5	13
12	Kuveyt	61	5	15
13	Hong Kong	71	5	6
14	Danimarka	3	4	4
15	İsviçre	540	4	311
16	Avustralya	0	4	5
17	Avusturya	103	3	46
18	İspanya	67	3	7
19	İsrail	2	3	3
20	Lüksemburg	351	2	2
LİSTE TOPLAMI		6.308	285	953
TOPLAM		7.592	290	1.000

Sıralama 2022 Yılı Mart ayına göre dir.

Kaynak: TCMB

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

E-SERBEST BÖLGELER

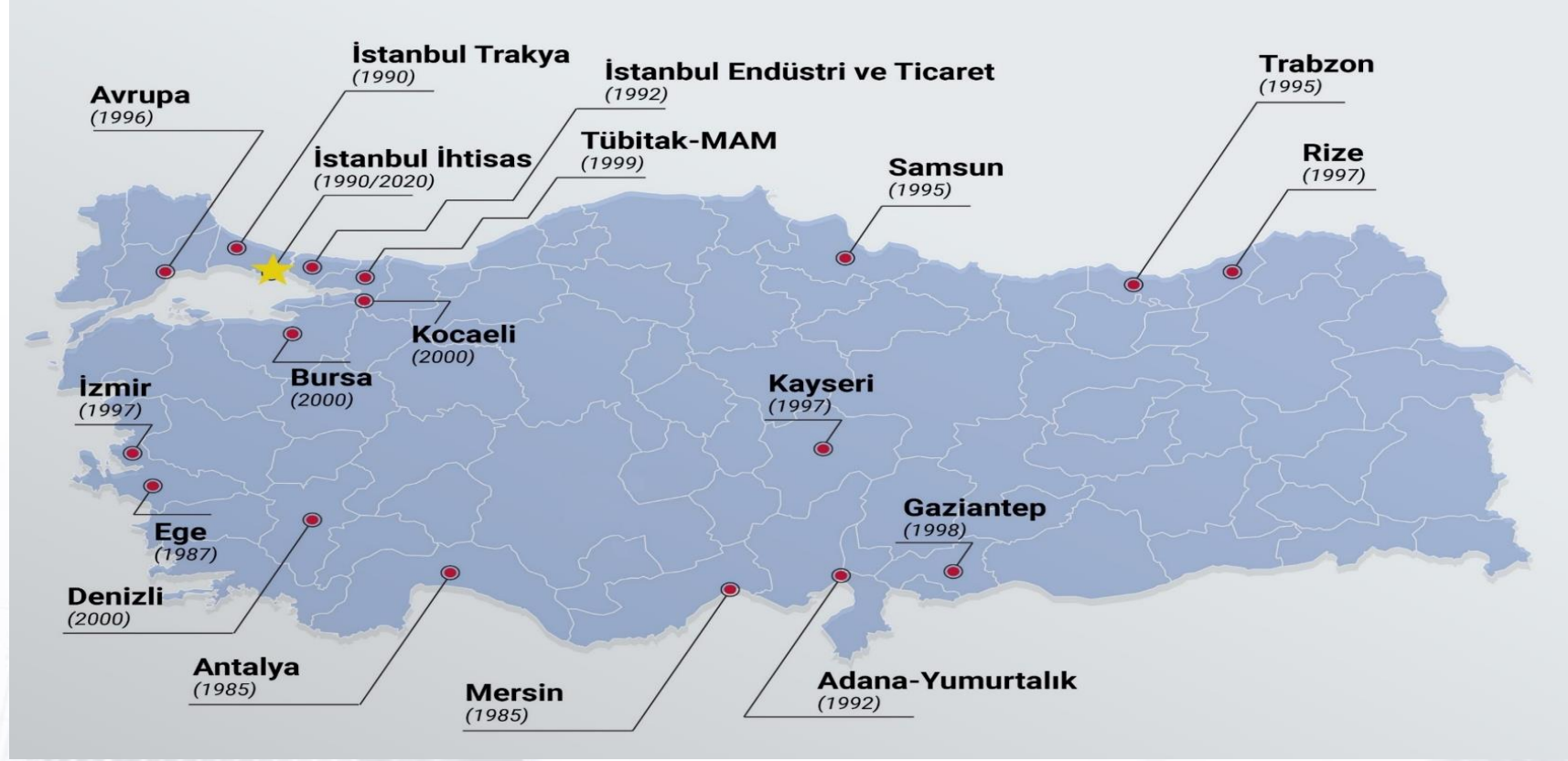

Serbest Bölgelerin Sağladığı Avantajlar

- Üretici Kullanıcılar için Vergi Avantajlarından Yararlanma İmkânı
- Orta ve Uzun Vadede Geleceği Planlayabilme İmkânı
- Kâr Transferi İmkânı
- Ticaret Kolaylığı İmkânı
- Gümrük Vergisi Prosedüründen Arındırılmış Ticari Faaliyet İmkânı
- AB ve Gümrük Birliği Kriterlerinin Gerektirdiği Serbest Dolaşım Belgelerinin Temini İmkânı
- Eşitlik Prensibi
- Zaman Kısıtlaması Bulunmaması
- Pazar İhtiyaçlarına ve Şartlarına Göre Serbestçe Belirlenecek Ticari Faaliyet İmkânı
- Gerçekçi Bir Enflasyon Muhasebesi İmkânı
- Yerli ve Yabancı Tüm Pazarlara Erişim İmkânı
- Azaltılmış Bürokratik Prosedür ve Dinamik İşletme Yönetimi
- Stratejik Avantaj
- Her Türü Ticari ve Sınai Faaliyete Uygun ve Ucuz Altyapı İmkânı
- Tedarik Zinciri İmkânlarından Yararlanma Kolaylığı

Serbest Bölgeler

- 18 Serbest Bölgede 2022 yılı Nisan ayı itibarıyla 87.091 kişilik istihdam sağlanmıştır.
- Batı Anadolu Serbest Bölgesi 08.09.2021 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 4482 sayılı Karar ile ilan edilmiş olup; bölgeyi kurup işletmekle yetkilendirilen Batı Anadolu Serbest Bölgesi Kurucu ve İşleticisi A.Ş. tarafından bölgenin faaliyete geçirilmesine yönelik altyapı yatırımlarına başlanmıştır.

İhtisas Serbest Bölgeleri

- Ülkemizin Ar-Ge, katma değer ve yüksek teknoloji içerikli mal ve hizmet ihracatı payının artırılması amacıyla Bakanlığımızca İhtisas Serbest Bölgeleri projesi hayata geçirilmiştir.
- Bu kapsamda, 20/02/2020 tarihinde İstanbul İhtisas Serbest Bölgesi ilan edilmiştir.
- İhtisas Serbest Bölgelerinde 2635 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yazılım ve bilişim sektöründe olgunlaşmış ve ihracata yönelmek isteyen Ar-Ge yoğun, yüksek katma değerli, inovasyon ve teknoloji odaklı yatırımlara daha geniş imkânlar ile istihdam ve kira destekleri sağlanmaktadır.
- Bu bölgelerde yazılım ve bilişim sektörlerinde yapılacak yatırımlar öncelikli yatırım konuları arasına alınmış ve 5. bölge yatırım teşviklerinden yararlanmaları sağlanmıştır.
- Önümüzdeki dönemde de katma değerli ve yüksek teknoloji içeren farklı sektörlerde yeni İhtisas Serbest Bölgeleri'nin hayata geçirilmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

Serbest Bölgelerin Ticaret Hareketleri (Milyon ABD Doları)

Milyon Dolar	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Yurtiçinden Bölgelere	2,887	2,732	2,205	2,125	2,376	2,563	2,665	2,574	3,466
Bölgelerden Yurtdışına	7,701	7,958	7,494	7,041	7,525	8,147	7,978	7,727	9,755
Yurtdışından Bölgelere	7,490	7,059	6,550	5,868	6,404	6,453	5,633	7,028	7,073
Bölgelerden Yurtiçine	5,162	4,683	4,012	3,999	4,073	3,766	3,379	4,729	4,325
*TOPLAM TİCARET HACMİ	23,240	22,432	20,261	19,033	20,378	20,929	19,656	22,058	24,618

Kaynak: Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü

*Ticaret akışlarının yönlerine göre toplamı

- 2022 yılı Ocak-Nisan döneminde serbest bölgelerde gerçekleşen ticaret akışlarının yönlerine göre toplamı 9,9 milyar dolar olmuştur.

Serbest Bölgelerde Sektörel Yoğunlaşma

İstanbul İhtisas Serbest Bölgesi	Hizmet ve Yazılım
Antalya Serbest Bölgesi	Yat İnşa, Medikal
Kocaeli Serbest Bölgesi	Gemi İnşa
Avrupa Serbest Bölgesi	Hazır Giyim
Mersin Serbest Bölgesi	Hazır Giyim
Bursa Serbest Bölgesi	Otomotiv
İzmir Serbest Bölgesi	Deri
TÜBİTAK – MAM Teknoloji Serbest Bölgesi	AR&GE
Adana Yumurtalık Serbest Bölgesi	Gemi Tamir ve Bakım

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

F- İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU VE ÇOK TARAFLI TİCARET

Ticari İlişkiler

➤ İkili Ticari İlişkiler

Avrupa, Asya-Pasifik, Avrasya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Sahra Altı Afrika, Amerika

➤ Bölgesel Ticari İlişkiler

AB, EİT, D8, KEİ, İİT, İSEDAK

➤ Çok Taraflı Ticari İlişkiler

DTÖ, G20

Serbest Ticaret Anlaşmamız Olan Ülkeler

1. EFTA (Norveç, İsviçre, İzlanda, Liechtenstein) (1992)
2. İsrail (1997)
3. Makedonya (2000)
4. Bosna Hersek (2003)
5. Filistin (2005)
6. Tunus (2005)
7. Fas (2006)
8. Mısır (2007)

9. Arnavutluk (2008)
10. Gürcistan (2008)
11. Karadağ (2010)
12. Sırbistan (2010)
13. Şili (2011)
14. Güney Kore (2013)
15. Mauritius (2013)
16. Malezya (2015)
17. Moldova (2016)

18. Faroe Adaları (2017)
19. Singapur (2017)
20. Kosova (2019)
21. Venezuela (2020)
22. Birleşik Krallık (2021)
23. Katar *
24. Lübnan*
25. Sudan*
26. Ukrayna*
(* İç onay sürecinde)

Serbest Ticaret Anlaşması Müzakeresi Devam Eden Ülkeler

Aktif Müzakereler

1. Japonya
2. Tayland
3. Endonezya
4. Somali

Diğer Müzakereler

1. Meksika
2. Ekvator
3. MERCOSUR
4. Peru
5. Kolombiya
6. Pakistan
7. Kamerun
8. Kongo Demokratik Cumhuriyeti
9. Körfez İşbirliği Konseyi
10. Cibuti
11. Çad
12. Seyşeller

G-20 Dönem Başkanlığı

- ABD, Almanya, Arjantin, Avrupa Birliği, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye'den oluşmaktadır.
- G-20 ülkeleri, dünya ekonomisinin %80'ini; küresel ticaretin %75'ini ve dünya nüfusunun yaklaşık üçte ikisini temsil etmektedir.
- G-20 Dönem Başkanlığı her sene bir üye ülke tarafından yürütülmektedir. G-20 Dönem Başkanlığı 2019 yılında Japonya tarafından üstlenilmiştir. 2020 yılında Dönem Başkanlığını Suudi Arabistan yapmıştır. 2021 yılında G-20 Dönem Başkanlığını İtalya yürütmüştür. 2022 yılında ise G-20 Dönem Başkanlığını Endonezya yürütmektedir.

Ticaret Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı

Hali hazırda **113** ülke, **171** Merkezde (**3'ü** Daimi Temsilcilik) **209** Ticaret Müşaviri/Ataşesi görev yapmaktadır.